

# ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő és igazgató:  
**Dr. STAUBER JÁNOS**

**ARAD** 55. évf. 123. szám  
1940. június 2., vasárnap

Felolvasó-szerkesztő:  
**SZ. JAKAB GÉZA**

Laptulajdonos: „Aradi Közlöny lapkiadó r. t.” — Törvényszéki bejegyzési szám: 10/1-1938.

## Szakadatlan német támadás közepette folyik a flandriai szövetséges csapatok visszavonulása és elszállítása

Páris és London a visszavonulási hadművelet sikeres keresztvitelét jelenti, Berlin szerint német győzelemmel befejezéshez közeledik az északfranciaországi nagy ütközet. — A szövetségesek legfőbb haditanácsa a háború teljes eréllyel való folytatása mellett döntött

### A Stefani-ügynökség félmillióra becsüli az angolok és franciák flandriai veszteséget

Róma. (Radór.) A Stefani-ügynökség jelenti: A Popolo di Roma hangsúlyozza, hogy az angol haderő, amely Dunkerquenál ellenáll, mintegy 80.000 főt tesz ki. Az északi angol-francia hadsereg 700 ezer emberből állott, de ezek közül 200 ezer megmenekült. Az embervesztés tehát közel félmilliót tesz ki, amihe nincs beleszámítva a Dunkerqueban harcoló hadsereg. Hadianyagban a veszteség óriási, mert több ezer ágyú, harckocsi, gépkocsit és nagy mennyiségű muníciót voltak kénytelenek visszahagyni. A flandriai csata tehát súlyos vereség volt a szövetségesekre és a németek meg vannak győződve arról, hogy 24 órán belül Dunkerquet is elfoglalják.

Páris. (Radór.) A pénteki nap folyamán összeült a szövetségesek legfőbb haditanácsa. Angliát Churchill képviselte, valamint Atlee, Campbell, Dill, Ismayl és Spears. Franciaország részéről Reynaud, Petain marsall, Weygand tábornok, Darlan admirális és Paul Baudoin

### „A német haderőnek módjában áll sikeres támadást indítani Anglia ellen”

Berlin. A német távirati iroda szombat reggel kiadott harctéri ismertetőjében rámutat arra, hogy a flandriai nagy harcok során egy angol és két francia hadsereget szétszórta a Maginot-vonal folytatása Montmedy-től Dunkerqueig a német haderő birtokában van. A birodalmi véderő kötelékei száz kilométerre megközelítették Párist, a német szárazföldi, légi és tengeri haderő pedig urrá lett a La Manche csatornán, a Themse torkolatáig. Így a német haderőnek módjában áll sikeres támadást indítani Anglia ellen. A hadsereg balszárnyának utánpótlását biztosították, a legfontosabb belga és francia szénbányák és nagyjelentőségű ipari központok német birtokba kerültek. A háború most lezárult kilenc hónapjáról a német távirati iroda a következő összeoglaló áttekintést nyújtja:

Május hónappal véget ért a háború kilencedik hónapja. A háború első háromnegyed évének mérlege azt mutatja, hogy a végső német győzelem felé közeledik az összecsapás. A német győzelem ugyan még nem teljes az angol és francia háborús uszítók felett, de a tényekből megállapítható, hogy az ellenség sem gazdaságilag, sem katonailag már nem tudja fokozni erejét, ugyanakkor a hatalmas német hadsereg parancsot vár, hogy a döntő csapást mérje az ellenségre.

voltak jelen. A tanácskozásról az alábbi közleményt adták ki:

„A legfőbb haditanács átvizsgálta a helyzetet és meggyőződésre jutott mindazokra az intézkedésekre nézve, amelyeket tenni kell. A legfőbb haditanács megállapította, hogy a szövetséges kormányok és azok népeit megrendíthetetlen egységben a háborúnak a legnagyobb erővel való folytatása mellett döntöttek, hogy biztosítsák maguk részére a győzelmet.”

Róma. (Radór.) Az olasz lapok jelentőséget tulajdonítanak annak a megbeszélésnek, amely Hitler birodalmi vezér, és Atlee, az új berlini olasz nagykövet között folyt le. A Popolo di Roma értesülése szerint ez a találkozás nagy fontosságú volt. A katonai hadműveletek miatt megbízó levele átadásánál és azóta sem tudott Hitler tanácskozni az új olasz nagykövettel, úgy hogy a mostani találkozás az első eszmecsere a német államfő és a nagykövet között.

„A Norvégiában történt összecsapás, valamint a Ruhr vidék ellen tervezett angol-francia támadás megakadályozása mutatja a német véderő fölényét ellentéleivel szemben. Hollandiát 5 nap, Belgiumot 13 nap alatt kiűzölte ki a német hadsereg. A megsemmisülés sorsára jutott a francia hadsereg is, amelyben a legválogatottabb hadosztályok harcoltak, valamint a tekintélyes angol expedíciós hadsereg is. Az el-

### Hetven német repülőgép megsemmisítését és egy torpedóromboló elsüllyesztését jelenti London

Londonból jelentik: A légügyi minisztérium a következő közleményt adta ki:

„Brit vadászgépek folytatták a szövetséges csapatok északfranciaországi behajózásának a védelmét. A beérkezett jelentések szerint pénteken 56 német gépet lőttünk le, vagy rongáltunk meg. Tizenhat angol gép hiányzik. Szombatra hajló éjszaka vadászgépeink Dunkerque felett 14 ellenséges vadászgépet tettek ártalmatlanná. A légihaderő a belga partok mentén elsüllyesztett egy ellenséges torpedórombolót, ezenkívül tovább folytatta a Flandriában harcoló német csapatok, szállító-csoportok bombázását. Északon a visszavonulási hadművelet a lehető legkedvezőbb feltételek mellett történt meg. Prioux tábornok hadseregének több egysége megérkezett Dunker-

lenség elvesztette a hadianyagtermelés fokozására szolgáló területeket és most már csak meglevő erejére támaszkodhat, míg a német véderő most még jobban tudja fokozni erejét.

Hitler október 6-án tartott beszédében békét ajánlott fel Angliának és Franciaországnak. Németország ellenségei ezt az ajánlatot, amely Európa ügyeinek újárendezéséről szólt, elutasították és a háborút választották. Ezzel kihívták maguk ellen Németország fegyveres erejét valamint a sorsot, amely elindult útjain és részben már beteljesedett. Anglia és Franciaország elég vakmerő volt ahhoz, hogy kihívták maguk ellen a német fegyverek erejét.

Berlin. Szombaton német hivatalos körök megcáfolták az egyik nyugati nagyhatalom távirati irodájának jelentését, mely szerint egy német repülőgép bombát dobott le a rommangi temetőre, ahol az Ardenneknben a világháború idején elesett 25 ezer amerikai katonára nyugszik. A hivatalos cáfolat szerint a hír nem egyéb, mint a távirati iroda rosszindulatú kitalálása.

### Ejjel-nappal szállítják át a La Manche-csatornán az angol és francia katonákat

London. (Radór.) A péntekről szombatra virradó éjszaka a hadihajók és szállítóhajók szünet nélkül közlekedtek a La Manche-csatornában és Angliába szállították a brit és francia csapatokat. A kijárat tovább folyik.

### Londonba érkezett Gort tábornok, akit kitüntetett az angol király

London. A Reuter-ügynökség jelenti, hogy Gort tábornok szombat délelőtt Franciaországból megérkezett Londonba. A hadügyminisztérium közlése szerint az angol expedíciós haderő elszállításának jó előrehaladása és az Észak-Franciaországban visszamaradó haderő csökkenésére való tekintettel a visszamaradt csapatok parancsnokságát alacsonyabb rangú tisztekre ruházták át. Gort tábornokot a király a Barthrend lovagi keresztjével tüntette ki.

### Repülőgépekről élelmizik a Calaisi védő szövetséges csapatokat

London. (Radór.) Tegnap élelmiszert, vizet és muníciót dobáltak le az angol repülőgépekről ejtőernyők segítségével a Calaisi védő szövetséges haderők részére, amelyek még mindig ellenállanak.

### Abbeville visszafoglalását jelenti Párisból

Páris. (Radór.) A Havas hírszolgálati iroda péntek reggeli hivatalos jelentése a nyugati hadszíntér északi szakaszán folyó szövetséges visszavonulásról számolt be és a jelentés hangsúlyozza, hogy ez a hadművelet teljes rendben folyik és Dunkerqueben már jelentős csapattesteket hajóztak be. Ezen a vidéken

rossz időjárás viszonyok nehezítik a légihad erő tevékenységét, de a szövetséges repülőgépek ennek ellenére is tevékeny részt vesznek a hadműveletekben. Az Excelsior című lap úgy tudja, hogy már eddig 40 ezer francia és angol katonát szállítottak Angliába.

**Különb a nyugati hadszíntér eseményei vel kapcsolatosan a Havas-ügynökség azt is jelenti, hogy Abbeville a francia csapatok heves harcok után visszafoglalták. Az ütközetet a francia harcokosok döntötték el.**

Érdekes cikkben foglalkozik a Times az Anglia elleni esetleges német támadás eshetőségével. A lap a következőket írja:

„Anglia közvéleménye teljes tudatában van annak a veszélynek, amely Németország részéről fenyegeti. Tudják, hogy Angliának szembe kell néznie a veszéllyel, hogy Németország a háborút az angol szigetorszagra is kiterjeszti. Angol illetékes körökben egy német vállalkozással

London jelenti:

## „Megszakadtak az angol-olasz tárgyalások, Róma felkészült a beavatkozásra”

Berlin. (Rador.) Német politikai körökben nagy jelentőséget tulajdonítanak a DNB következő hivatalos jelentésének: „A vezér főhadiszállásán kihallgatásán fogadta Alfieri, Olaszország berlini nagykövét. A kihallgatáson Ribbentrop német külügyminiszter is jelen volt.” Ezen hivatalos jelentéssel kapcsolatosan megállapítják, hogy a folyamatban lévő hadműveletek miatt Hitler még nem tudott hosszabban tanácskozni Olaszország nagykövétével és a jelenlegi találkozó szolgál majd alkalomul az első részletes megbeszélésre.

London. Az angol kormány hivatalosan jelenti, hogy május 29-én értesítést kapott az olasz kormánytól, amely szerint Olaszország a dugáru ellenőrzésére vonatkozó tárgyalásokat nem folytathatja és azokat véglegesen megszakítottának tekinteli. Az angol kormány rámutat arra, hogy az olasz közlés röviddel azután történt, amikor Green hazaérkezett Rómából, ahol olasz körökkel elvi megállapodásra jutott a dugáru ellenőrzés ügyében (Reuter.)

London. (Rador.) Az angol lapok az Olaszországgal folytatott tárgyalások egyoldalú megszakításával foglalkoznak. Ebből arra következtetnek, hogy Olaszország felkészült a beavatkozásra. A Times megállapítja, hogy a szövetségesek hajlandók voltak a legmesszebbmenő engedményeket megadni, hogy Olaszország jogos kívánságait kielégítsék úgy a közeljövőben, mint később is. A Daily Mail azt hiszi, hogy Mussolini rövidesen javaslatot fog tenni az európai bé-

szemben határozott optimizmust tanúsítanak. Meg vannak győződve arról, hogy az Anglia megrohanására vonatkozó német kaland nem járna sikerrel. Ezt a bizakodó hangulatot nem tudja lerontani az a körülmény sem, hogy — angol hivatalos körök véleménye szerint — ez a támadás közvetlen küszöbön áll. Meg vannak győződve arról, hogy szűk korlátok között mozgó német kísérlet eredménytelen lenne. Az Anglia elleni akciót csak olyan állam tudná megkísérelni — hangoztatja a Times — a mely hatalmas tengeri haderővel rendelkezik és biztosítani tudja a szárazföldre eljuttatott éjtörnyösök támogatását. Németország mint tengeri hatalom jelenleg nagyon gvenge és minden ilyen kísérlete sikertelen maradna.

— Ezt a háborút — hangoztatja a Times — a tengeri hatalom dönti el. Szárazföldi sikerek nem befolyásolják a végeredményt, amely csak a tengeri hatalmak sikerével végződhetik. (Reuter.)

ke helyreállítására, de olyan javaslatot, amely Németország és Olaszország számára lesz előnyös.

### Amerikában számolnak Olaszország beavatkozásával

A Newyork Telegraph megállapítása szerint nem lehet felelősséget vállalni azért, hogy az Egyesült-Államok hajóhadát az európai vizeken feláldozná.

Washington. A külügyi hivatal közölte, hogy a hadviselő hatalmak kormányaitól ugyanazt a bánásmódot kérte a Washington nevű hajóra nézve, mint amilyent a President Roosevelt hajóval kapcsolatban kért. Ezzel kapcsolatban kiemelik, hogy a Manhattan ne-

## „Spanyolország semleges, de nem érdektelen”

Berlin. (Rador.) A német fővárosban nagy érdeklődéssel kísérik azokat a hangokat, amelyek a spanyol sajtóban hangzanak el a nemzetközi események kapcsán. A DNB spanyol lapszemlélt közöl, amelyből kitűnik, hogy a spanyol semlegesség nem jelenti Spanyolország érdektelenségét a háború iránt. Érdekes cikket írt az Ariba nevű fallangista lap, amelynek címe „Spanyolország Gibraltárt akarja.” A cikk hangsúlyozza, hogy Spanyolország nem mond le Gibraltárról, az országot nem lehet néhány millió fontos kölcsönrel kijizet-

vü gőzös vasárnap indul el Genuából előrelátva utolsó útjára. A hazatérő hajón az utasok minden helyet lefoglaltak. A Fekete-tengeren tartózkodó valamennyi amerikai hajó számszerint 25 hazaigyekszik és mindebből arra következtetnek, hogy Amerikában feltétlenül számolnak Olaszország beavatkozásával.

Washington. (Rador.) A Texas, Newyork és Arcansas cirkálókön a tengerészeti akadémia 100 végzetű növendéke körutazásra készült a délamerikai vizeken. A haditengerészeti miniszterium remdeletére a cirkálókat készenlébe helyezték és a körutazás elmarad.

### Ötmillió olasz földműves készen áll, hogy teljesítse a Duce parancsait

Rómából jelentik: A Stefani jelenti, hogy a mezőgazdasági munkások fasiszta szövetségének nemzeti tanácsa, amely Rómában ült össze, egyhangú határozatot hozott, amelyben kijelentette, hogy ötmillió olasz földművelő munkás készen áll a Duce parancsára, hogy bármilyen áron megvalósítsák az ország nemzeti követeléseit. (Rador.)

### Amerikai sajtóvélemény az USA beavatkozása ellen

Newyork. A Hurst lapvállalat valamennyi napilapja közli William Hurst ismert amerikai kiadó és közíró cikkét, amelyben állást foglal az Egyesült-Államokat az európai háborúba való beavatkozásra irányuló kísérletekkel szemben. Hurst kijelenti, hogy az Egyesült-Államoknak az európai háborúból több kára mint haszna származna. „Tartsuk távol magunkat a háború borzalmas következményeitől — folytatja cikkében — mert az európai csaták nem az amerikai katonáknak valók.”

Washington. (Rador.) Morgenthau pénzügyminiszter kérte, hogy az amerikai államadósságot további 3 milliárd dollárral növeljék, mert az adók felemelésével és ezzel az összeggel együtt tudja csak biztosítani a kincstár szükségleteit.

ni és bár a Gibraltárra vonatkozó követelés nem függ össze az ügyek döngésével, mégis felmerül a kérdés, vajon Anglia nem lenne hajlandó elegáns gesztussal átengedni azt, a miről úgy is tudja, hogy spanyol. Mindezekkel összetűgni látszik a spanyol hadügyminiszternek azon rendelete, amelyet a Rador távirati ügynökség is közvetített és amellyel fegyverbe szólítja az 1915—16. évben született tartalékosokat, főképen azokon a vidékeken, amelyekben a polgárháború alatt nem nemzetközi spanyol kormány uralkodott.

## Szeretlem és rövidzárlat

Irtja: André Charpentier

Mikor Josette Roseaut először látta egy este, Roland Darsac azt mondta magában: „Milyen rokonszenves fiatal lány. Két héttel később egy esküvői ebéden találkozott veje és véjemenyét már határozottabban formálta meg: „Biztosan kívünnő feleség válnék belőle.” Később egy teniszpartiban kerültek össze és hazamenet Roland így morfondírozott: „Miért ne kérném meg a kezét?”

Csak hogy Roland Darsacot nem hjába nevezék barátai két balkezűnek. Rettenetesen ügyetlen és még ennél is határozottanabb volt. A leghehétköznapibb elhatározások előtt megtorpant és képtelen volt dönteni és ha nagynehezen ki is mondott valamit, a legrövidebb időn belül visszavonta. Már háromszor is a határan volt annak, hogy kijelentsse: Josette, szeretem magat... de az utolsó pillanatban legnagyobb meglepetésére a szavak bennrekedtek a torkában és egy szót se szólt. Persze társaságuk előtt nem maradhattott titokban, hogy Josette és Roland között valami készül és azok, akik ismerték Roland-t, valószínűleg fogadásokat kötöttek: nyilatkozni fog-e vagy sem. Az optimisták azt hitték, végül mégis szól, a többiek azonban úgy vélték, hogy csak nagyszabású ejemi katasztrófa bírhatja vallomásra a félnék fiatallembert.

„Ma este beszélék” — határozta el Roland és este mégse beszélt. Mindig talált valamilyen okot, amivel megmagyarázta, hogy ezúttal miért kellett elhalasztania vallomását. Végre egy nap, ping-

pongozás közben a kis celtuloid labda Roland szemébe repült és Josette ijedten közelített hozzá. Roland úgy érezte, hogy elérkezett a pillanat:

— Josette, — mondta reszkető hangon — higgye el, nem fáj, hogyan is fájhatna... — itt megakadt és megint torkában rekedt a vallomás.

Két hónap múlt el ilyen módon és sokan reményüket kezdték veszíteni s mindenki úgy találta, hogy Roland és Josette viszonya ebben a bizonytalanságban fog megkövesedni.

Ezen az estén azonban Roseauék rendeztett híridő-bridz-pártijukra jelentek meg Darsacéknál és míg az öregek kártyáztak, a fiatalok egy szalomban iródomáról beszélgettek.

— Olvasna Montjoie új regényét? — kérdezte Roland.

— Nem, de sokat hallottam róla — felelt a fiatal lány.

— Szívesen kölcsön adnám. Elolvashatna?

— Szívesen.

— Akkor megkérdem papát, odaadhatom-e — felállt és áment a kártyaszobába: — Apám, kölcsönadhatom az új Montjoie-könyvet Roseau kisasszonynak?

— Hogyne, fiam — felelt az öreg szórakozottan, játék közben.

Darsac dolgozószobája az emeleten volt és Josette Roland kísérelében felment az emeletre. Egyedül voltak és az egyedüllet Roland-t határozottan felbátorította. Hirtelen sikertűlt kipréselnie torkán az ott várakozó szavakat és egész szabályszerű bevezetést vágott ki, mikor egyszerre torkán akadt a szó. A lényegét, a döntő, visszavonhatatlan vallomást mégse tudta elmondani. Elkedvetlenedve, tulajdon bátortalanságán kétségbe-

esve már-már lemondott a reményről maga is, mikor hirtelen kóromsötét lett a szobában. Rövidzárlat.

A rövidzárlat csodát tett, Roland egyedül volt és mégse egyedül. Nem volt kivéve Josette szeméinek, esetleg rendreutató pillantásának és egyszerre megkereste a sötétben Josette kezét, megragdta és egészen szabályszerűen ezt rebegte:

— Josette, szeretem magat. Már két hónap óta nem merem kimondani, milyen boldog lennék, ha bejegyeznek, hogy a feleségem legyem.

Josette eleinte nem felelt, de nem vonta el a kezét. Roland ismételte:

— Remélhetek? Hozzám jön feleségül?

— Igen — felelt Josette csöndesen.

Ebben a pillanatban a lámpa meggyulladt, Josette és Roland sietett le a földszintre. Mikor a kártyaszobába léptek, Darsac ur trefásan megfenyegette őket:

— No, gyerekek, hol bujkáltátok?

— A könyvért mentünk — mondja Roland zavartan.

— No és hol a könyv? — kérdezte Darsac ur nevetve.

Csakugyan. A könyvet elfelejtették lehozni.

— Eljegygeztük egymást — bökte ki erre Josette vidáman.

— Végre! — kijött fel Darsacné és mindenki nevetett...

Egy óra múlva Darsac behívatta öreg inasát, aki husz év óta szolgálta a házat. Atnyújtott neki ötven frankot és megveregette a vállát:

— Jól van, Jusán. Minden rendben van. Ha maga nem kapcsolja ki az áramot, Josette megöszült volna, mielőtt Roland nyilatkozik...



### „Nem hangzott el az utolsó szó!”

#### Londonban nagy meglepetést keltett az angol-olasz tárgyalások megszakadása

Londonból jelentik: Az angol-olasz tárgyalások megszakításával kapcsolatban a Reuters-ügynökség diplomáciai szerkesztője a következőket írja: „Az a hír, hogy az olasz kormány hirtelen félbeszakította az angol-olasz tárgyalásokat, nagy meglepetést keltett. A tárgyalásokon, amelyekben angol részről Sir Wilfrid Greene vett részt, elvben már megállapodtak és ezeket a tárgyalásokat az olasz kormány kezdeményezésére indították meg. A tárgyalások a dugáru ellenőrzésére vonatkozóan egy tervezetben állapodtak meg, amely kielégítő módon szabályozta volna a dugáru ellenőrzését. A hajózási bizonyítványok lényegesen megkönnyítették volna a forgalmat és minden késleltetést kiküszöböltek volna. Hasonlóképpen az angol részről az olasz tengeri hajózást érintő ellenőrzés is csökkent volna. Ezzel szemben Olaszország kötelezettséget vállalt volna, hogy egyes importált áruk nem jutnak el Németországba. Nagy vonalakban elvben már meg volt a meg egyezés és az a szellem, amelyben a tárgyalásokat folytatták, arra engedett következtetni, hogy a másodrendű kérdések megoldása nem fog nehézséget okozni. Az olasz kormány magyarázatának kézhezvételéig nem lehet megjegyzéseket fűzni az ügyhöz, Londoni körökben mégis sajnálattal látják, hogy a két ország közötti viszony megjavítása elé újabb váratlan akadályok gördülnek. Ezekben a körökben úgy vélik, hogy az utolsó szó még nem hangzott el. Addig is a dugáru ellenőrzést az eddigi szabályok szerint hajják végre.” (Rador).

Párisból jelentik: Illetékes francia körökben megállapítják, hogy az olasz-angol tárgyalások megszakadása azonnal kihatással volt olyan kérdésekre, amelyek Franciaország és Olaszország között fennállnak és amelyeknek megoldása már csak ajáírásra várt. Ezeknek az egyezmények aláírását egyelőre Olaszország magatartása miatt felüggesszítették. (Rador).

#### „Lipót király erkölcsileg és jogilag megszűnt uralkodó lenni!”

Limoges. (Rador.) A belga parlament Franciaországban tartózkodó tagjai teljes számban összegyűltek és határozati javaslatot fogadtak el Lipót belga király alkotmányjogi helyzetéről. Az uralkodó ismeretes határozatért a felelősséget Lipót királyra hárították és megállapították, hogy a törvényhozás azonosítja magát a kormánnyal s megerősíti azt a határozatot, hogy Lipót király jogilag és erkölcsileg többé nem uralkodó. Hangsúlyozták azt a szándékot, hogy Belgiumnak és a gyarmatoknak minden rendelkezésre álló erővel küzdeniök kell a felszabadításért. A harcot a szövetségesek oldalán a felszabadításig folytatják. A határozati javaslatot a jelenlegi 89 képviselő és 54 szenátor egyhangúan megszavazta.

#### Visszatért Brüsszelbe III. Lipót király

Brüsszelből jelentik: A Stefani-ügynökség közli a belga tévécsoból, hogy III. Lipót király péntek este visszatért a brüsszeli királyi kastélyba. Az uralkodót a Führer parancsára királynak kijáró tisztelettel fogadták. A tudósító megjegyzi, hogy a belga közvélemény úgy az angolok, mint a franciák, valamint a külföldre menekült belga kormány és parlament tagjai iránt, az uralkodóval szemben tanúsított sértő magatartás miatt, mélységesen fel van háborodva. A kormány és a parlament tagjai nemcsak hogy megszüntették az országból, hogy ezáltal elkerüljék a veszedelmet, de az uralkodót támadni és sértegetni merészkültek. A felháborodás méginkább növekedett, amikor a frontról visszatért katonák közölték, hogy a szövetségesek elhagyták őket és a belga hadsereg egyedül állott egy megsemmisítően nagyobb ellenféllel szemben. (Rador).

Berlin. (Rador.) A Német Távirati Iroda a következő részleteket közli a belga hadsereg kapitulációjáról: Reggel 5 óra körül a tüzelés megszűnt és kiűzték a fehér zászlót. Hogy az ellenséggel összeköttetésbe léphessünk, az egyik hadosztály autóján szintén fehér zászlóval elindultak a parlamenterek. A falvakon áthaladva közölték, hogy a háboru véget ért és Belgiumban béke lesz. Bruggetől délkeletre szétszórt belga csapatokkal találkozunk, amelyek azonban még semmit sem tudtak. Nyolc óra felé értünk Bruggeba, ahol egy belga rendőrtiszt kalauzolta a küldötteket, akiket az egyik kastélyban a főhadiszállás székelyén a vezérkari főnök a legbarátságosabban fogadott. Néhány perccel belüli a kiküldöttek küldetése be-

## London és Páris cáfolja, mintha a szövetségesek fel akarnák osztani a Belga-Kongót

London. (Rador.) A Havas-ügynökség jelenti: Mérétkadó körökben a leghatározottabban cáfolják azt a hírt, amelyet a külföldön terjesztettek és amely szerint Anglia és Franciaország fel akarnák osztani egymás között a belga Kongót.

#### Megfosztották a becsületrendtől a belga királyt

Páris. A Hivatalos Lap szombat reggeli száma rendeletet közöl, amelynek értelmében III. Lipót belga királyt törlik a „Becsületrend” tagjai sorából.

Páris. A Matin jelenti: A rendőrség letartóztatta a jelenleg Párisban tartózkodó Mör-

tens dr. flamand politikai vezetőt. A letartóztatott politikusknál egymillió frank uranypénzt találtak, amelyet a francia jegybankban letétbe helyeztek. A politikus magatartása gyanússá vált és a gyanú a nála talált hatalmas pénzüösszeget még megerősítette. (Havas.)

#### A svéd katonai intézkedések célja

Stockholm. (Rador.) Hansson svéd miniszterelnök kijelentette, hogy Svédország katonai intézkedéseinek célja a béke fenntartása. A svéd semlegességet egyoldalról sem fenyegetik, ellenkezőleg az ország semlegességét mindkét hadviselő fél szavatolta.

Fürdőruha

női gyapjú legdivatosabb. Fűzőn a frág, selyem női blúz, selyem és fűzőn a legdivatosabbak divatszínében a legolcsóbban

Bogyónál

Str. Eminescu 1.  
(Corso-mozl mellett)

## 1800 tavaszán

### Száznegyven esztendeje kelt át Napoleon az Alpeseken

Száznegyven esztendővel ezelőtt, 1800. májusában napkeltekor fiatal svájci parasztember várakozott a Saint-Mauriceról elnevezett kolostor kapujában felvergelt öszvérréval egy francia tisztre, akit át kellett vezetnie a Nagy Szent Bernát-hegy hó- és jégföldje hágyóján. A fiú, melyben a fiatalember lakott, -Saint Pierre már napok óta tele volt francia katonasággal, épp úgy, mint valamennyi kis falu a Szent Bernát-északi lejtőjén. Már három napja tartott, hogy a francia gyalogosok és gránátosok hosszú oszlopokban nekifutottak a hegynek, amelyen szikrázott a jég, amint belemeredt a még bányadt tavaszi napsütésbe. Tapasztalt hegymászók vezetése alatt indultak neki a hágyónak, libasorban, mert az ösvények olyan keskenyek voltak, hogy csak egyetlen embernek adtak helyet. Tábori kovácsműhelyek voltak mindenfelé felállítva, amelyekben az ágyukat és egyéb járműveket széjel, szedték, hogy öszvérháton vigyék át őket a hegyen, amelyen fogatolt jármű nem luthatót keresztül.

A parasztiú, akit Jean Baptiste Dorsznak hívtak és 22 éves volt ilyen körülmények között nem tartotta különösnek, hogy neki is egy francia tiszttel kell átvezetnie a hágyón. Csak az tűnt fel neki, hogy a tisztt, akit vezetett, egymaga indult vele után és nem követték csapatok. A tisztt még fiatal ember volt, -Dorsz furcsállotta, hogy az arcbőre egészen sárgás volt és még a szeme fehére is citromsárgának látszott. Kétszaru kalapja, viaszosvászonnal volt bevonva és hosszú fekete haj hullott le alóla a vállrojtjaira.

Jean Baptiste Dorsznak fogalma sem volt arról, hogy a tisztt, akit vezetett, Bonaparte Napoleon volt, Franciaország első konzulja...

Napoleon mosolygott, mikor a fiatalember egyszer kapitánynak szólította. Megkérdezte: mi a neve és barátságosan elbeszélgetett vele. A fiatalember elmondta, hogy csak egyetlen vágya van - szeretné megvásárolni azt a házacska, amelyben most a szüléivel bérben lakik, szeretné megvenni a hozzá tartozó földet és szeretne venni egy tehenet is.

— Mennyibe kerülné mindez? — kérdezte a tisztt. — Talán ezerkétszáz frankba. — sóhajtott a fiatalember. — De honnan vegyek én annyi pénzt?

A tisztt mosolygott. Igaz, — mondta — ezerkétszáz frank sok pénz. Nagyon sok... Aztán tovább kapaszkodtak felfelé a jéggé fagyott sziklákon a szentbernát-hegyi barátok kolostora felé...

#### Nem úgy, mint Hannibal...

Franciaország helyzete egyáltalában nem volt irigylésreméltó azokban a napokban. Felsőolaszország, amelyet Napoleon első olasz hadjáratában meghódított, teljesen elvesztett, míg a Egyiptomban és Palesztinában kalandozott. Az osztrákok az Alpeseken át behatoltak Franciaországba. Első altábornagy hadosztálya Nizzában állott, Masséna pedig Genuában körüli volt zárva.

Napoleon elhatározta, hogy a Nagy Szent Bernáton kel át, nem úgy, mint Hannibal, aki elefántjaival a Mont Cenis keresztül kelt át az Alpeseken. A terepet már régen kifirkászta a bizalmas tiszteivel, akik polgári ruhában jártak. Tudta, hogy még mindenütt hó és jég fedte a hegyi utakat, de tudta azt is, hogy a gyalogosok számára már járhatóak voltak — csak a túlzérségnek és járműveinek az áttűnéséről kellett különösen gondoskodnia. Május 9-én Genében volt Napoleon, május 13-án pedig Lausanneban megszemlélte a hadsereg elővédjét, amely Lannes tábornok parancsnoksága alatt hat kiprohátt régi ezredből állott. A szemle után az elővéd azonnal a Szent Bernát hágyó

felé indult és lépcsőzetes rendben követték a többi hadosztályok, összesen 36.000 ember, negyven ágyúval és számos egyéb járművel.

Május 14-én, mikor az elővéd első oszlopai megkezdtek a felkapaszkodást Napoleon megkezdte az előkészületeket tűzérségének átszállítására. Tábori kovácsműhelyeket állított fel, amelyekben minden ágyút szétjelszedetett. Több mint száz hatalmas fát vágatót le, a fatörzseket kivájtatta és ezekben a kivált fatörzsekben helyezték el az ágyúcsöveket, melyeket ékekkel erősítettek meg. Ugyanígy helyezték el a lövetőket. Minden fatörzs elé, mely ilyenformán ugyszólván szánja volt az ágyúcsöveknek, száz katonát állítottak. A kerekeket és löszereszládákat öszvérháton szállították, öszvérek vitték át a tábori kovácsműhelyeket is, amelyeknek az volt a feladatuk, hogy a hágyón túl megrint összerakják az ágyukat.

Marmont tábornok vezette ezt az akciót, amely a hadtörténelemben páratlanul áll. Napokig tartott, míg az ágyúk átjutottak, hó és jég, kegyetlen éjjeli fagy, váratlanul lezuhanó lavinák akadályozták a szállítást, a kivált fatörzsek, amelyekbe az ágyúcsövek be voltak ágyazva, számtalanszor megakadtak a kanyargós, keskeny, meredek hegyi ösvényeken. Lassan, nagyon lassan lehetett csak haladni, mert ezerméteres szakadékok ástottak az ösvények mellett, a katonák csuszak a jégen, az acélkemény jég éles késként szaggatta fel a cipőiket. Nem volt hely, ahol lefeküdhetek volna, vagy csak le is ülhetek volna, tüzet alig tudtak gyújtani, pihenni alig lehetett. — de az ágyúk mégis átjutottak...

#### 1200 frank a vezetőnek

Délután öt óra volt, mikor Napoleon fiatal vezetőjével elérte a bernát-hegyi barátok kolostorát. Két zászlóaljtal talált odafele, amelyeket a barátok sáittal, kenyérrrel és borral megvendégeltek. Napoleon is evett valamit, aztán a könyvtárba ment, ahol kikerestette magának Livius római történelmét és egy jó negyed-órát háttal alpesti átkelésének leírását olvasta. Másfél óra hosszat időzött a kolostorban, aztán bucsut vett a barátoktól és könnyű szánkón leereszkedett a völgybe. Már este volt, amikor leért. Másnap reggel már napkeltekor a kovácsműhelyeknél volt, ahol a hágyón áthozott ágyukat összerakták.

Mielőtt azonban a kolostort elhagyta volna, elbucszott vezetőjéről is és egy levelet adott át neki, amely Wallis francia helytartójához volt címezve. A levélben az állott, hogy Jean Baptiste Dorsznak azonnal fizessenek ki 1200 frankot, hogy megvásárolhassa a házat, a földet és tehenet, amelyek után vágyott. Csak ekkor tudta meg Jean Baptiste Dorsz, hogy kit vezetett át a Szent Bernát-hegyen...

Junius 2-án Napoleon Milánóban volt, miután gyalogsága olyan utakon, amelyeket csak a kecskepásztorok ismertek, megkerülte a Dora Baltea völgyét elzáró Baró-erődöt, amelyet egy bátor osztrák ezredes parancsnoksága alatt 600 magyar és horvát katona védelmezett, tűzérségét pedig a sötét éjszaka leple alatt vakmerően átcsempezte az erőd ágyúinak az orra előtt. Junius 11-én megverte az osztrákokat Marenghónál — a következő napon Masséna tábornagy az osztrák hadvezér, fegyverszünetet kért és visszavonult Mantua mögé.

Napoleon ura Felsőolaszország ura volt és az olasz hazafiak, akik addig az osztrák börtönökben sínylődtek és most kiszabadultak, „Ulongva fogadták: „Evviva il liberatore dell' Italia!”

SZATMARI IENŐ

URANIA: mindig vezet. Tel. 12-32.

Délután 11.30-tól matiné  
olcsó helyekkel; Harry Piel: „A halál-

4.20, 7.30 és 11

Premier! Kettős műsor:

3, 6.15 és 9.30.

HARRY PIEL

BENJAMINO GIGLI, MARIA CEBOTARI

a szezon legizgalmasabb cirkuszfilmjében.

zenés-énekes filmje, a

„HALÁLTORNA”

„Bölcsődal” (De! az anyáról)

# A Föld területének 33 százalékát foglalja el

34,596.731 négyzetkilométer  
495,531.750 lakos  
47,433.000 angol honpolgár

## A BRIT VILÁG- BIRODALOM

Anglia világhatalmának fejlődése háborúkon és békekötéseken keresztül

### „THE BRITISH COMMONWEALTH OF NATIONS”

Függetlenül a nemzetközi politika és a hadihelyzet állásától, ma is az angol birodalom kétségkívül a világ egyik gazdaságilag leghatalmasabb birodalma, ami csak valaha a világon létezett. Aki figyelemmel kíséri a most folyó világpolitikai jelentőségű eseményeket, tisztában van azzal, hogy milyen okok húzódnak meg a háttérben a mindenkori nemzetközi viszállyok mögött.

Meg kell állapítani, hogy Angliának uralkodó tengeri és gyarmati világhatalmasságáig való fejlődése aránylag újkorú történelmi folyamat. Például Erzsébet királynő uralkodásának utolsó éveiben (1558—1603) még hire-hamva sem volt az angol gyarmatbirodalomnak. Nem létezett Nagybritannia s még Skócia is külön állam volt. Pedig akkor a spanyol és portugál gyarmatbirodalom már szűz évek multra nézhetett vissza.

Amerika felfedezése volt az a „primum mobile”, ami ezt a fejlődést megindította. Anglia egyszerre a világtorgalom fővonalának kellős közepébe került s a világpolitika súlypontja is váratlanul áttevődött a kontinens belsejéből az Atlanti-óceán mellékre. Középeurópa a harmincéves háború alatt legyengült s a Földközi-tengeri kikötők is veszítettek jelentőségükből.

### A brit gyarmatbirodalom és az angol tengeri hatalom

A nyugati államok nagy fellendülése következett. De — itt is meg kell jegyezni — az új helyzet előnyeit kezdetben nem a kontinensről „elszigetelt” Anglia, hanem Spanyolország, Portugália és Hollandia élvezte. Ezekkel Anglia nem is késett összeütközésbe kerülni későbbi emelkedése során.

Anglia sohasem követett kettős; sőt többszörös célokat. A XV. század vége felé még csak igen kevés köze volt a kontinenshez. Mikor 1707-ben Skócia és Írország egyesítésével megalakult Nagybritannia már nagyobb érdeklődéssel fordulhatott az Újvilág és Ázsia felé.

Anglia tengeri hatalmának fejlődése Erzsébet uralkodásának utolsó éveiben indul meg. Az első és második spanyol „armada” megsemmisítése 1588-ban és 1597-ben megalapította Spanyolország tengeri fölényét.

Közben nagy lendületet vett Hollandia. Ez az állam lett Portugália örökösé Indiában és a Szandzsivvilágban. Az övé volt a fokvárosi gyarmat s a világ 25.000 hajójából 16 ezer holland lobogó alatt közlekedett. Nem csoda, ha Anglia legelső ellenségének tekintette. Spanyolországgal 1655—1658. között végzett Anglia. A háborúban Franciaország is részt vett Spanyolország ellen. Ez utóbbi a pirenéusok békében (1659.) végleg elvesztette nagyhatalmi pozícióját. Következhetett Hollandia. Ezzel az állammal Anglia 1652—1674. között nem kevesebb mint három háborút vívelt, ami Hollandiának északamerikai birtokait elvesztésébe került. Ez jelentékenyen megrázza Hollandiát. 1674-ben azonban Anglia váratlanul frontot változtatott; szövetségre lépett Hollandiával Franciaország ellen. Az ellenségeskedés 1688-tól egészen 1815-ig tartott, melynek százéves háborúnak nevezhető.

Hatalmas francia gyarmatbirodalom keletkezett ugyanis Északamerikában. A francia gyarmatpolitika a század második felében nagy lendületet vett. Megalakult a Francia India Társaság. A XVIII. század közepé felé déli Földünkön Franciaország volt a legnagyobb hatalom és Duplex-nek már akkor messze ment törvek fordultak meg a fejében Indiára vonatkozólag amikor Angliában ilyen még egyetlen embernek nem jutott az eszébe. Északamerikában a franciák nagy szorgalommal kutatták a Mississippi medencéjé s a francia gyarmatbirodalom veszedelmesen kezdte körülhálálni az angol telepítéseket. Franciaországnak Spanyolországgal való esetleges megegyezése pedig ezzel fenyegetett, hogy Anglia végleg kibukik a világhatalmak rangsorából.

Ezért viselt Anglia hétrendbeli háborút Franciaországgal XIV. Lajos, Nagy Frigyes, a forradalom és Napoleon idején. A háborúk során Anglia birtokai általában szaporodtak, az utrechti békében (1713.) Anglia megszerezte Új-Foundlandot és Új-Skóciát, a Hudson-mellékét, továbbá Gibraltárt és Minorcát. Az úgynevezett Assiento-egyezmény Angliának juttatta a közép- és délamerikai spanyol birtokokat és a rabszolgaszállítás monopóliumát.

A sikerek ellenére Spanyolország, Franciaország, Portugália, sőt maga Hollandia mellett is az angolok gyarmatbirodalma még mindig szerény. Északamerikai keskeny atlanti partszegélye, a Hudson-öböl melléke, néhány sziget Nyugatindianában és kereskedelmi gócpontok Indiában.

A XVIII. század közepén azonban Franciaország helyzete Indiában és Északamerikában megrendül. A párisi békében (1762.) Franciaország kénytelen lemondani északamerikai birtokairól. Afrikában Szenegáliáról, Indiában később az Angol Indiai Társaság lesz urrá Bengália és Carnatic fölött. A napoleoni időkkel lezáró párisi békében (1814.) pedig Anglia lesz Málta, Helgoland, a Fokföld és Ceylon végleges ura.

Anglia tehát szerencsésen halad a világhatalom felé. Az egész 1688-tól 1814-ig terjedő időben egyet-

len egy sikertelenséget szenvedett: északamerikai gyarmatát az 1775—1783-iki harcokban kiviták függetlenségüket.

A terjeszkedés utolsó korszaka 1815. óta napjainkig tart. Birtokai szinte évről-évre szaporodnak. Még 1829-ben Angliának csak 24 millió lakója van. 1910-ben már 45 millió és 1815-től 1919-ig kerek tizenöt millió angol vándorol ki más világrészekbe. Valóságos térérség ez.

Kilencvenöt éve, 1845-ben megvonják Kanada és

A legnagyobb nehézségeket ugyanis az önkormányzati államok, az úgynevezett dominiumok okozták. Még 1867-ben alakult meg az első dominium: Kanada. Harminc évvel később Ausztrália is dominiummá lett. A század elején követte ezeket sorban Dél-afrika, Új-Zéland s legújabbban Írország. India ma még nem dominium, bár messzemenő önkormányzattal rendelkezik.

„Dominium” tehát az Empire önkormányzati országainak hivatalos elnevezése. Ennek a fejlődésnek megfelelően tulajdonképpen ma már nem angol gyarmatbirodalomról, hanem „Commonwealth of Nations”: a nemzetek szabad egyesüléséről beszélünk. Egész 1914-ig nem sok gondot okozott a dominium fogalmi körülhatárolása. A világháború ezt a kérdést is felszínre vetette. A dominiumok legyőzési segítségben részesítették az anyaországot képviselőik ott ültek a béketárgyalások asztalánál, aláírásukkal ratifikálták a szerződéseket s Anglia mellett helyet foglaltak a Népszövetségben.

Amikor 1926-ban összeült a birodalmi értekezlet, a dominiumok helyzetét a következőképpen szabályozta:

„Az egyesült királyságok és a dominiumok önkormányzati közösségei a brit Empire keretein belül, teljesen azonos jogokkal, egyenlő helyzetben; egymásnak sem külső, sem belső ügyekben nincsenek alárendelve s csak a Korona iránti hűségkötelezettségük révén egyesültek, mint a „Commonwealth of Nations” szabad tagállamai.”

Ez azt jelenti, hogy az anyaország más államokkal kötött egyezményeit nem kötelezik a dominiumokat. Így például a locarnoi szerződést annak idején a dominiumok nem írták alá. A szuverénitás szó szerinti értelmezése szerint hármelyik tagállam saját kivánságára különválhat a birodalomtól.

Akárhogy is álljon a világhatalom egyes részeinek jogviszonya, bizonyos, hogy a hatalmas birodalom súlypontja az Indiai-óceán körül van. Földrajzilag itt van a birodalom középpontja, amelytől maga az anyaország és Kanada állanak csak külön. A birodalom legfontosabb kereskedelmi útja az Indiai-óceánon vezet keresztül. Az Indiáról való gondoskodás Anglia világpolitikájának már jó ideje vezérvonalja lett. Minden lépését ez a gond hatja át, ezért szerezte meg a Suez részvényeit, a Fokföldet, Egyiptomot, a földközti tengeri utonalat (amely a legrövidebb India felé); ezért igyekezett befolyásra szert tenni Dél-afrikában; ezért fejlesztette hatalmas erődítménnyé Singaport (kelet Gibraltárját); ezért került ellentétbe Oroszor-

szal az Egyesült Államok határát. Kanadára jut 2.500.000 négyzetkilométernyi terület. Ausztráliában is megveti lábát Anglia. Sydney-t csak 1788-ban alapították. 1859-ben már övé egész Ausztrália! 1854-ben India elfoglalása is befejezett ténynek tekinthető. 1842-ben az ópiumháborúban, megszerzi Honkongot. Afrikában 1843-ban Natalt, 1841-ben Kaffer-országot, 1840—1854. között az Oranje-mellékét, Stratégiai jelentőségű foglalatások: 1838-ban Aden, 1857-ben Perim, 1867-ben Ban-rein-sziget, 1871-ben elfoglalja az Aranypartot, 1874-ben Asont egy részét, 1878-ban a Bálna-öböl mellékét, 1874-ben a Fidsi-szigeteket, a következő évben a Lak-kodivákat, De ki győzi mind felsorolni. Egymásután kebelezi be Nagybritannia Quellt, Cyorust, Trans-walt, majd fokozza a tempót: Egyiptomot, a Szomál- földet, Nigériát, Ugandát, a Matabele-földet, Bacsna-földet, Angolközépafrikát Zanzibárt, a Szudánt, Ulu-guineát, Északhornoót, Wei-hei-weit (Kinában) és végül 1899—1902. között a bur államokat.

A világháború után tovább szélesült a roppant nagy birodalom. Anglia elfoglalta a németektől Dél-nyugatafrikát, Német Keletafrikát, Kamerunt és Togó egy részét. Már mandátuma alatt állanak Irák, Palesztina és Transzjordánia is, Befolyása alatt állnak a délarábiai államok is.

Ma Anglia világhatalma összesen 34 millió 596.731 négyzetkilométernyi területet tesz ki, összesen 495 millió 531.750 lakossal.

Az angol birodalom tehát a Föld egész területének 33 százalékát, a világ népességének pedig 24 százalékát teszi ki.

Az utána következő világhatalom, a Szovjetunió, a Föld egész területének csak 16 százalékát, népességének pedig csak 8 százalékát képezi. Még inkább elmarad mögötte az Egyesült-Államok, melynek területe mindössze 7, népessége pedig csak 7 és fél százaléka a Föld területének, illetéleg lakosságának.

Anglia politikai feladatai igen bonyolultak. Először is változatos, különböző, sőt sokszor ellentétes érdekeket kell kiegyenlítenie.

Már India magában igen súlyos feladat elé állítja az angol népet. Egyébként is ezer és ezer szempontra és érdekre kell tekintettel lennie. Olyan politikai elgondolások és módszerek, melyek az egyik gyarmat vagy dominium esetében kitűnően beváltak, más esetben teljesen csődöt mondanak, igen nehéz, közös és legfontosabb probléma végül az anyaországnak az „Empire”-hez, különösen a dominiumokhoz való viszonya.

### „Nemzetek szabad egyesülése”

szággal, majd a német gyarmatpolitikával és a háború utáni Olaszországgal.

Azonban Anglia ma már nem kizárólagos ura a tengernek. Az Egyesült-Államokkal flotta-paritást kellett elfogadnia, Keleten Japán fenyeget, a Földközi-tenger medencéjében Olaszország zászlaja emelkedik ki mindjobban. Anglia tengeri egyeduralmát ma már mindezek a hatalmak nem hajlandók feltétlenül elismerni. Gazdasági tekintetben jelenleg a legveszedelmesebb vetélytársai Amerika és Japán, sőt ma az „Empire”-állam is sok gazdasági nehézséget okoznak az anyaországnak.

(I. A.)

### Pályázati hirdetés városi állásokra

Az aradvárosi előjáróság hivatalos lapjának legutóbbi számában a következő városi állásokra hirdetnek pályázatot: Egy I. o. szolgálati főnöki állás havi 9050.— lei, egy II. o. szolgálói főnöki állás a városi javak ellegőrzési osztályának vezetésére, havi 8200.— lei, egy I. o. osztályfőnöki állás havi 5200.— lei két I. o. irodafőnöki állás havi 5800.— lei, egy II. o. irodafőnöki állás havi 5000.— lei két I. o. iroda al-főnöki állás havi 4000.— lei, három II. o. iroda al-főnöki állás havi 3750.— lei, egy I. o. fogalmazói állás 3350.— lei, egy II. o. fogalmazói állás havi 3150.— lei, három fogalmazó jelölti állás havi 2650.— lei, egy telefonkezelői állás havi 2650.— lei, egy taxatori állás, havi 2650.— lei, egy őrzetői állás havi 3150.— lei fizetéssel. A pályázati kérvények az előjárósági iktatóba 1940. augusztus 1-ig beadandók.

A műszaki szolgálathoz a következő állásokra lehet pályázni:

Egy főmérnöki állás a műszaki szolgálat vezetésére havi 21.500.— lei, egy vezető földmérői állás a kataszteri hivatalhoz havi 6000.— lei, egy I. o. építészeti ellenőri állás havi 7500.— lei, egy III. o. építészeti ellenőri állás havi 6000.— lei, két I. o. iroda al-főnöki állás a népjóléti szolgálathoz havi 4000.— lei fizetéssel. A pályázati kérvények 1940. június 15-ig városi iktatóba adandók be.

CORSO.

Ma szenzációs kettős műsor!

2.30, 5, 7.30, 9.30

Claudette Colbert, James Stewart

„Miénk a világ”

Az évad legzelemesebb vigjátéka.

STAN és BRAN  
TIROLBAN

Hiradóki



# Magyar államférfiak állásfoglalása a középeurópai béke fenntartása mellett

Teleki Pál gróf magyar kormányelnök nyilatkozata. — Csáky István gróf magyar külügyminiszter cikke a béke fenntartásáról a Dunavidéken és a Balkánon

Budapestről jelentik: Teleki Pál miniszterelnök a közelmúlt napokban nyilatkozott az újságíróknak és elmondotta, hogy néhány napig gyengélkedett, de most újra megkezdte hivatali munkáját.

— Szénánk rendben van, — mondotta, — A nemzetnek meg lehet az öntudata, hogy husz év alatt a semmiből sokat épített újra. Sikertelen Magyarország tekintélyét megnövelni. Elismert részünk van abban, hogy német és olasz barátainkat erőnkhez mérten segítették a dunai és balkáni béke eddigi megőrzésében és fenntartásában, önfegyelmünk és nyugalomunk által. Az természetes, hogy amikor ilyen óriási háború rázza meg Európát, aggodva figyeltünk és elővigyázatossági rendszabályokat léptettünk életbe. A kormány és a hadsereg gondoskodik arról, hogy az aratás és egyéb mezőgazdasági munka rendben és idejében történjen meg. Ami hazánk és népünk jövőjét illeti, nagy aggodalmat látok eloszlóban. Az egész világ a múlt hónapig a háború igen hosszú időtartamára számított az előző világháború tapasztalatai szerint. A németek — talán sok barátot és ellenséget is meglepő — biztos és nagy győzelmei, hallatlan erőfeszítései tették azt, hogy a háború nem lesz hosszú, sőt a várakozáson felül rövid időtartamú lesz. Minden kis nemzetnek vagy országnak nehéz lett volna egy hosszú, évekig tartó háborút akár mint nemrésztvevőnek, vagy semlegesnek is gazdaságilag kibírni. Ez különösen áll ránk, akik éppen csak hogy újra felépítettük az országot a husz év előtti nyomorúságból és minden erőfeszítésünket beleadtuk hadseregünk felépítésébe. Az a meggyőződésünk, hogy Európa államai nem kívánják hogy a háborús készültséget hosszú esztendőig fenntartsák. Reméljük, hogy ránk is mihamarább reánk virrad a polgári munka áldásos időszaka, melyben gyors ütemű, erőteljes gazdasági munkát kell végeznünk és amelyben végezhetünk is.

## „Béke Keleteurópában“

Itt írjuk meg, hogy a magyar kormány kéthetenként megjelenő hivatalos lapjában gróf Csáky István külügyminiszter „Béke Keleteurópában“ címmel vezércikket írt. A cikkben elsősorban azt állapítja meg, hogy az elmúlt hónapokban megerősödött az a meggyőződés, amely szerint Magyarország a Dunavidéken Európa egyik konstruktív elemét képezi és szükségszerűen osztozik Európa jó vagy rossz sorsában és nem függetlenítheti magát a világ ettől a résztől. Magyarország számára soha nem volt szükségesebb, mint most, európai külpolitikát folytatni és figyelemmel kísérni Európa érdekeit. Ez meg is történt, még pedig a legnagyobb fegyelmettel. Abban a nagy viharban, amely Európát elárasztotta, biztosítékát adta példás nyugalomának és ez év elejétől kezdve a Dunavidéken és a Balkánon a béke sokkal jobban biztosítva van, mint bármikor volt és ezt a biztonságot nem lehet megdönteni. Ha kísérletet tennének a béke megzavarására Európa ezen részében, úgy ez csak Magyarország hátrányára történhet azzal a céllal, hogy eltereljük a figyelmet más, sokkal fontosabb területekről. Az ilyen kísérletek azonban senkit sem nyugtalaníthatnak. Lehetséges, hogy Európa ezen részében, amely most meg van kímélve a háborútól, lövések fognak eldőrdülni, de ezt mi nyugalommal szemléljük, mert biztosra vesszük, hogy a béke megzavarása nem terjed ki a Kárpátok medencéjére és nem halad át a Kárpátok gerincén. A Dunavidék és a Balkán békéjének egyik legfontosabb záloga az az érdekközösség, amely Németország, Olaszország és Magyarország között fennáll és kétségtelen, hogy a két nagyhatalom külön

leges érdeke fűződik ahhoz, hogy a Dunavidéken akadálytalanul folytatódjék a produktív munka. Erről úgy Németország, mint Olaszország több ízben is nyilatkozott és Magyarország érdekei is teljesen azonosak a tengely hatalmak érdekeivel. Mégis a közös érdekek sem biztosíthatják a béke fenntartását csak viszonylagos méretekben. A béke fenntartásához nagyban hozzájárul a magyar hadsereg ereje is, mert a kis államok, amelyek nem rendelkeznek védelmi eszközökkel, gyakran akarataikon kívül konfliktusokba keverednek, míg azok, amelyek erősek, elhatározottak és kitűzött céljaikat megvédelmezhetik, a béke oszlopai. Bizonyos, hogy ezekben az időkben a magyar hadsereg vezetése erős kezekben nyugszik és tisztában van értékével is, ami a

5000 pár cérna érkezett 19-29-39-49 leles árban a strajer harisnya Női cérnaharisnya lei 29-39. Gólya-áruházba Metianu I.

## Nagyszabású német tervek a Dunamedence közlekedésének ujjaszervezésére

Hajózható csatornarendszerrel akarja bevonni Németország Közép-és Keleteurópát. — Ujrendszerű folyamhajózási tervet készítettek el a német szakértők

Berlin. A német folyamhajózási minél jelentősebb tétele végett — ami már mostani állapotában is egyike a legfejlettebbeknek Európában — nagyszabású munkálatok terveit hozták nyilvánosságra a napokban. Arról van szó, hogy kiszélesítik az eddig meglévő csatornák hálózatát újak építésével, oly módon, hogy az egész Németországot, valamint egyes külföldi országokat bekapcsolják a már meglévő hajózási hálózatba. Ezzel természetesen egyes országrészek közti forgalom lebonyolítása rendkívül meggyorsul és olcsóbbá is válik, azonkívül jelentős víziutakra tesznek szert, amelyeknek előnyeit alig is lehetne felsorolni. A terv, amely a főbb folyók közötti építést tartalmazza, a következő részletekben ismerteti a folyamhajózási vezetőségének nagyméretű elgondolásait.

Elsősorban is egy olyan csatornára volna szükség, amelyik az Észak-Németországban már meglévő csatornákat közné össze Brema és Hamburg nagvfontosságú északitengeri kikötővárosokkal. Ez a csatorna óriási jelentőségű volna a Rajna, a Ruhr és a Westfáliában levő ipartelepek szempontjából, mert ezek az ipari központok egyenes kijáratral rendelkezének az Északi-tengerre.

Egyrészt ez az elgondolás előirányozza Saarbrückent és Wormsot összekötő csatorna munkálatainak megindítását, talán már a legközelebbi jövőben. Másrészt kiszélesítik a Weser-folyó csatornázási munkálatait, úgy hogy egy új csatorna üzembehelyezésével összekötnék a Wesert a Maina-folyóval. Ez a csatorna érintené Eschwege és Meiningen városokat, ami által pompás hajózási utvonalt

keletkezne Brema kikötő és Duna felső folyása között.

A további tervek folyamán kerülne sor annak a csatornának építésére, amelyik Saale-ből indulna és Lipcse környékén érintené az Elbét, valamint arra, amelyik a Weser és Maina-folyókat összekötné az Elbével. (Eisenachtól Riesaig, Erfurton keresztül.) A fentebb említett csatorna és az Elbe-Odera átfogó csatorna (Riesától Breslauig) annak a folyamhajózási hálózatnak volnának legfontosabb részei, melyek teljesen Közép-Németország és Thüringia érdekeit szolgálnák.

A Duna hajózásának ebbe a hálózatba való bekapcsolása érdekében három főcsatorna tervét dolgozták ki. Egyik a Rajnát és a Dunát, a másik az Oderát és a Dunát fogná át, a harmadik pedig a Neckar-csatorna közvetítésével jönne létre.

Németország keleti részében, főleg az Oroszország felé való távolságcsökkentés érdekében előirányozták a Hitler Adolf-csatorna meghosszabbítását egész a Visztuláig és a Dnyeszterig, úgy hogy a Fekete-tenger bekapcsolódásának a német folyamhajózási hálózatába semmi akadálya nem lenne.

Ugyancsak e cél elérésének érdekében, vagyis az Oroszországhoz való közeledés miatt, meghosszabbítják a Bromberg-csatornát a Visztulán keresztül egész Varsóig és innen az orosz Bug-csatornán a Dnyeszterig és Pinszk városig. Ki fogják mélyíteni a Visztula medrét a hajózási kívánalmainak megfelelően és gondolkodnak a Varsó és Krakkó közti csatorna kivitelének lehetőségén. Tervek vannak még az Elbe-csatorna és az új Odera-Duna-csatorna összekötésére nézve is, amelyik Cseh- és Morvaországot szeli át. A német terv felöleli a Moldova és a Duna hajózhatóság szempontjából való kotrási és mélyítési munkálatait is.

FORUM FILMSZÍNHÁZ.  
TELEFONSZÁM 20-10

11.30 és 3 órákor matiné olcsó, 5, 7.15 és 9.30 órákor  
rendes helyárakkal.

KÉT PREMIERSLÁGER EGY MŰSORBAN!

Jean Gilbert felejthetetlen, szép és hangulatos operettje:

„**ÁRTATLAN ZSUZI**“

Bűbajos zene, csupa humor és derű.

RAIMU, HENRY GARAT, MAG LEMMONIOR

A vámörök veszedelmes és életveszélyes harca a csempészekkel:

„**Lövöldözés a határon**“

CLARA BARTHELL — FRITZ KAMPERS  
BERNHARD GOETZKE

Jön! „Mohawk, az indián amazon“ Olandette Colbert, Henry Fonda és a szereplők ezrelével

## Módosították a dohánytőzsdék működési szabályzatát

Szigoru rendelkezések — Mennyi jutalékot kapnak a tőzsdések? — Gyufa és öngyújtó csak külön engedéllyel árusítható

A Monitorul Oficial május 30-iki száma közli a dohánytőzsdék új működési szabályzatát. Ennek értelmében a monopoltermékek eladására feljogosító engedélyeket három csoportba osztják: a) Különleges engedélyek, b) rendes engedélyek és c) falusi engedélyek.

A különleges engedélyek tulajdonosai a monopoltermékeken kívül csak a dohányzáshoz szükséges mellékleteket, könnyű papírúkat, Romániában kiadott újságokat, folyóiratokat és irodalmi könyveket, valamint állami sorsjegyeket árulhatnak. Az ilyen dohánytőzsdék csak a megyeszékhelyeken és azon városokban működhetnek, ahol az autonóm monopolpénztárnak saját lerakatai vannak. A közönséges és a falusi engedélyek tulajdonosai a monopolcikkeken kívül bármilyen más árut is forgalomba hozhatnak. A közönséges engedéllyel rendelkező dohánytőzsdék csak azon városokban működhetnek ahol az autonóm monopolpénztárnak saját lerakatai vannak, míg a falusi engedéllyel rendelkező dohánytőzsdék bármelyik más városban vagy községben működhetnek.

A dohánytőzsdék tulajdonosai a következő jutalékokat kapják: A dohánytermékek után: a) Különleges dohánytőzsdék 7 százalékos engedményt kapnak helységenként az autonóm monopolpénztár által megállapítandó díjszabásból. b) a közönséges dohánytőzsdék 3 százalék, míg c) a falusi dohánytőzsdék 5 százalék kedvezményt élveznek. A cigarettanapir esetében 3 százalék, a kártya esetében 3. a puskapornál 10, míg az okmánybélyeseknél 3 százalék a jutalék.

Az engedély személyre szóló, azt nem lehet sem közvetve, sem közvetlenül átadni és azt egy bizonyos helyiségre adják ki. A dohánytőzsdéknek egyik helyiségben a másikkal való átköltöztetése csak a monopol előzetes engedélyével eszközölhető. Különleges vagy rendes dohánytőzsdék csak házakba épített helyiségekben nyithatók meg vagy költöztethetők át.

### Falvakban:

200 lakosra egy trafik

A különleges dohánytőzsdék bejárata közvetlenül az utcára kell, hogy nyíljon, arcvonala legalább 2 méter kell, míg belső területe legalább hat négyzetméter kell, hogy legyen. Ezeknek a dohánytőzsdéknek kizárólag is kell rendelkezniük. Állomásokon, kikötőkben, repülőtereken, piacokon, üdülő és fürdőhelyeken megengedhető az is, hogy dohánytőzsdéket külön, kis építményekben helyezzenek el, még akkor is, ha azok nem tőljából épültek. A különleges dohánytőzsdék között legalább 100 méter távolságnak kell lennie. Forgalmashh terek és utcák esetében a monopol vezérigazgatósága hozzájárulhat ahhoz, hogy egymástól kisebb távolságra is létesülhessenek különleges dohánytőzsdék.

A közönséges dohánytőzsdék legalább 100 méternyi távolságra kell, hogy legyenek a legközelebbi különleges tőzsdétől viszont az egymástól való távolságot nem szabályozza a rendelkezés.

A közönséges dohánytőzsdék tulajdonosai a monopoltermékeket szekrényekben, illetve fűvegablakkal ellátott polcokon kell, hogy tartsák.

Minden községben kiadható legalább három falusi engedély, ezen a számon felüli engedélyek kiadásánál azonban azt veszik tekintetbe, hogy átlag minden 200 lélekre essék dohánytőzsdé.

A falusi engedélyek tulajdonosai a monopolcikkeket ugyancsak fűvegajtós szekrényekben kötelesek elhelyezni.

Az engedélyek kiadásánál elsősorban a hadirokkantak, hadjövvegyek és hadiárvaikat részesítik előnyben, utánuk következnek azok a személyek, akik a fentiekkel társulnak, majd pedig a monopol és az állam, melynek község nyugdíjasai és végül a többi személyek.

Az engedélyek tulajdonosai okmánybélyeget helyiségükön kívül nem árulhatnak. A köztisztviselők, valamint bankok felhatalmazást kaphatnak arra, hogy kizárólag saját használatukra kedvezményes áron szerezzék be az okmánybélyegeket közvetlenül a monopol lerakataiból. Dohánytőzsdé engedélyeket szövetkezetek is kaphatnak. Gyufát, valamint öngyújtót a tőzsdetulajdonosok akkor árulhatnak, ha megkapták erre vonatkozóan a „Chibrituri” vagy a „Brichele” társaságok engedélyét.

### Engedélyek megvonása

A tőzsdetulajdonosok csak közvetlenül a monopoltól vagy pedig ennek áruciosztójától szerezzék be szükségletüket. A szabályzat értelmében kötelesek kifüggeszteni az árudíjszabást, az engedélyt, a tulajdonos fényképével ellátva, tisztán kell tartaniuk a helyiséget és a monopoltól kell cégigazolást beszerezniük.

Az engedélyt megvonják a tulajdonos halála esetén, valamint abban az esetben, ha a monopol előzetes értesítése nélkül a tulajdonos a helyiséget harminc napon át zárva tartja, ha megállapítást nyer, hogy a tulajdonos nem tart raktáron elegendő mennyiségű árut, ha megállapítják, hogy a tulajdonos közvetve vagy közvetlenül átruházta másra engedélyt vagy pedig, ha máshonnan szerezte be a monopolcikkeket, bélyegeket, gyufát, öngyújtót, mint az autonóm monopolpénztár lerakataitól vagy annak szétosztójától, végül pedig, ha kihágást követ el a monopol törvény, a jelen szabályzat és a monopol vezérigazgatóságának rendelkezései ellen.

Azon helyeken, ahol a monopol vezérigazgatósága megállapítja, hogy túl sok a dohánytőzsdé a forgalom arányához képest, az engedély Szent György vagy Szent Demeter napja előtt hat hónappal felmondható. Közrendészeti okokból az engedély harminc napi felmondással megvonható.

## Négymillió lei kártalanítási összeget ítél meg az EMKE-nek a Semmitőzsdék az algyógyi földművelőiskola kisajátított ingatlanaiért

A Gróf Kun Kocsárd által alapított algyógyi földművelőiskola ingatlanait annakidején kisajátították. Az EMKE, mint tulajdonos mindent elkövetett annak érdekében, hogy a bíróságok a kisajátított ingatlanok való értékét ítéljék meg. A pereskedés majdnem husz évig tartott. Most, a bucurestii Semmitőzsdék véglegesen kimondta, hogy a táblai döntés ellen benyújtott fellebbezéseket elutasítva, jóváhagyja a 4 millió leies kártalanítási összeget. Ezzel a közel két évtizedes haralmas per véglegesen befejeződött.

Főhatalmváltás után az algyógyi iskola és birtok a román állam kezelésébe és használatába ment át. Az EMKE a szerződés alapján arra kérte az államot, hogy a szerződés lejáratával, 1930-ban az iskolát a birtokkal együtt adja át az Emkének. A közbejött földreformtörvény végrehajtása során azonban az iskola birtokaiból 1457 holdat kisajátítottak s csak 156 hold belsegéget és 200 hold erdőt hagytak meg. 1930. december 13-án a Comitetul Agrar a megmaradt földet és épületeket és kisajátította.

Az utólag kisajátított birtokokért és épületekért az algyógyi járásbíróság elsőfokon csak 500 ezer lei névértékű állampapír-kártalanítást állapította meg az EMKE részére. Az ítélet ellen az EMKE fellebbezést nyújtott be a dévai törvényszékhez.

## Temesvárt is bekapcsolták a Lares légiforgalmába

A LARES román légiforgalmi társaság Temesvárt is be akarja kapcsolni a közvetlen légiösszeköttetésbe. Miután azonban a repülőgépek Temesváron nem szállnak le, úgy szeretnék ezt megoldani, hogy bejőddi vonalainak kiszélesítése érdekében külön gépkocsin Aradról Temesvárra, illetve Temesvárról Aradra szállítsák azokat, akik repülőgépen akarnak utazni. Ugyiszintén autobuszhoz hozzák Aradra és szállítják Temesvárra a csomagokat és leveleket, amelyeket repülőgépen akarnak küldeni Temesvárról, illetve Temesvárra. Ezek a társaságkocsik a LARES tulajdonát képezik és közvetlenül a repülőjárat indulása, illetve érkezése után szállítják az utasokat, valamint a postát. A LARES ezzel az intézkedéssel a nagyközönség érdekeit kívánja szolgálni, hogy a temesváriaknak is módot nyújtson arra, hogy igénybe vehessék a légiforgalmi társaság gépeit a személyforgalom, valamint a csomag- és levelezésállításra is. Az autobuszok üzembeállításának pontos idejét a közeljövőben közlik.

Junius elsejétől kezdve az alábbi menetrend szerint közlekednek a LARES repülőgépek: Bucurestijből Berlin felé hétfőn, szerdán és pénteken indul, míg a német fővárosból keddén, csütörtökön és szombaton térnek vissza az alábbi órarend szerint: Bucurestijből reggel 8-kor indul és 10 órákor érkezik Aradra, ahonnan 10.30-kor folytatja útját Budapestre, ahová 10.40-kor érkezik, 11.05-kor indul Bécsbe, ahová 13.10-kor érkezik, majd 13.35-kor indul és 15.40-kor érkezik Berlinbe. A német fővárosból délelőtt 11-kor indul, 13.05-kor érkezik Bécsbe, 13.30-kor indul Budapestre, ahová 13.30-kor érkezik, 13.50-kor folytatja útját Aradra, ahová 15.50-kor érkezik, 16.10-kor megy Bucurestibe, ahová 18.15-kor érkezik.

A LARES vonalain egyébként az alábbi jegyárakat állapították meg: Arad—Bucuresti 1750, menetértéki jegy 3150, csomag-vétele 13 lei, Arad—Büdapest 7650, illetve 2970, — 12.50, Bécs 2900, — 5220, — 22, Arad—Berlin 7000, — 12.900, — 52.50, Arad—München 5400, — 9720, — 49.50, Arad—Danzig 7650, — 13.770, — 57.50, Arad—Breslau 5400, — 9720, — 40.50, Arad—Kattowitz 4650, — 8370, — 35, Arad—Königsberg 8150, — 14.670, — 61, Arad—Pressburg 3150, illetve 5670 és 23.50 lei.

## Százezer ember vesz részt az amerikai hadgyakorlatokon

Newyorkból jelentik: A tizenkét észak-átlamban augusztusban sorra kerülő hadgyakorlatokon 100.000 ember vesz részt a reguláris hadseregből, a nemzeti hadseregből, valamint számos tartalékos tiszttel. A hadgyakorlatok terve gépesített erők támadása lesz Saint-Laurent irányából Newyork felé. A gyakorlatok 12 napig tartanak és részét képezik egy esetleges háborúra vonatkozó rendkívüli intézkedés terveinek. A hadgyakorlatok főtárgya a „vilámlámpa”-ban való támadás és védelem lesz.

A dévai törvényszék helyszíni szemlét tartott. Kihallgatta az állam s az EMKE által megnevezett szakértőket. Jon Banica bucurestii építész, Segesdy Árpád dévai főmérnököt, később pedig Moisescu George főmérnököt s ezek véleménye és más bizonyítékok alapján 1934. február 17-én hirdetett ítéletében az 500.000 lei helyett 3.280.173 lei névértékű állampapír-kártalanítást állapított meg.

A törvényszék ítélete ellen mind az állam, mind az EMKE fellebbeztek. A tábla képzében is helyszíni szemlét tartott, 1937. november 11-én hozott ítéletében a kártalanítási összeget 4.013.273 leire emelte fel.

Ezt az összeget az állam soknak, az EMKE még mindig kevésnek tartotta s így a táblai ítéletet mindkét fél fellebbezte. A bucurestii Semmitőzsdék, mint utolsó fórum éveken át tárgyalta az ügyet, míg végül most hozott ítéletével jóváhagyta a tábla által megállapított 4.013.273 lei névértékű állampapír-kártalanítási összeget. Egyidejűleg a perköltség megtérítését is megítélte az EMKE javára.



## A szovjet-jugoszláv együttműködés alátámasztja a Balkán békéjét

Lavrentiev belgrádi fogadtatása. — Szovjet-cáfolatok a „pánszlávizmus” feltámadásáról

### Miért maradt el Szalonikiben a szövetségesek újabb katonai felvonulása..?

Belgrádból jelentik: Lavrentiev szófia szovjetorosz nagykövet, amint ismeretes, megérkezett Belgrádba. A nagykövet küldetésének célja az volt, hogy kormánya megbízásából kicserélje az orosz-jugoszláv kereskedelmi szerződés okmányait. A szovjet nagykövet érkezését tüntetésre használták fel. Már jóval a követ megérkezése előtt röpcédulákat osztogattak, amelyeken felhívták az embereket, hogy jelenjenek meg a pályaudvaron a szovjetkövet üdvözlésére. Mintegy ötezer fiatalember — nagyrészt munkások — gyűlt össze a pályaudvar körül. A rendőrség megtette az intézkedéseket és megtisztította az utcát a tüntetőktől. Fegyverhasználatra nem került sor.

Arkadi Lavrentiev szófia szovjetkövet megérkezése után beírta nevét a királyi palota vendéggönyvébe. Ezután felkereste Cvetkovics miniszterelnököt, Cincár-Markovics és Macsek minisztereket, majd pedig résztvett a tisztelőre rendezett villásreggelin a külügyminiszterium palotájában. Cincár-Markovics az orosz követ megérkezése alkalmával a sajtó előtt a következő nyilatkozatot tette:

— Ahogyan Önök is tudják, Lavrentiev szovjetkövet Belgrádba érkezett, hogy a Jugoszlávia és a Szovjetoroszország között megkötött kereskedelmi egyezményre vonatkozó szerződéseket kicserélje. Rendkívüli örömmel szolgál, hogy alkalmas volt Szovjetoroszország első hivatalos képviselőjét üdvözölni és nagyon meg vagyok elégedve a megkötött egyezményvel is.

#### A szovjet feltűnésteltető cáfolata

Pénteken délután 4 órakor Pál jugoszláv régensherceg kihallgatáson fogadta Lavrentiev szófia szovjetkövetet.

Több angol és francia lap, köztük a Daily Express az utóbbi napokban olyan híreket közölt, hogy a Szovjetunió pánszláv tendenciákat táplál. Ezek a tendenciózus hírek az érdekelt hatalmak reményességével állottak összefüggésben a Földközi-tengeri háború kiterjesztéséről. A Tass cáfolatot közöl, amely szerint

az angol és francia sajtó állításai nevetségesek.

A Tass-ügynökség cáfolata szövege szerint ezeket mondja: Illetékes szovjetkörök véleménye szerint a pánszlávizmus — külpolitikai téren teljesen reakciós mozgalom, amely semmiképpen sem élvezhető össze a Szovjetunió politikájával.

Casteran, a Le Temps belgrádi tudósítója érdekes cikket közöl a Jugoszlávia és a Szovjet közötti kapcsolatok újrafelvételéről és a Balkán helyzetéről. A tudósító szerint Jugoszlávia kül- és belpolitikája nem változott a Szovjettel való kapcsolatok újrafelvétele miatt a jugoszláv kommunista párt, amelyet 1920-ban törvényen kívül helyeztek, — ma is törvényen kívül álló marad. — Jugoszlávia nyugati piaca ma háborús zóna és ez a körülmény a Szovjettel való kereskedelem javára szól.

Az egész balkán-dunai blokk érzi ennek a kereskedelmi egyensúlynak a szükségét.

Ami a Belgrád s Moszkva közötti kapcsolatok felvételének politikai oldalát jelenti, Belgrádban kidomborítják azt a tényt, hogy az összes európai államok felvették a normális kapcsolatokat Oroszországgal, még azok is, amelyeknél a komintern-ellenes paktum kormányforma volt. Az egyszerű ember, aki szívvel gondolkodik, helyesen „a nagy szláv testvérhez” való közeledés híve.

A Politika című jugoszláv lap foglalkozva Románia és Oroszország diplomáciai kapcsolataival, úgy értesül, hogy ezen a téren kedvező változások vannak folyamatban.

A román külpolitika minden irányban békélyes szelleme teljes megértésre talált Moszkvában és általános külpolitikai felfogás szerint Oroszországnak az a magatartása, hogy a Balkán békéjét megóvja és status quoját fenntartsa, tulajdonképpen visszhangja a szovjet mai felfogásának. Ez pedig Románia szempontjából is jelentős, mert — a Politika szerint — az eddig esetleg ellenfélnek vélt Oroszországból Románia érdekeinek támogatója keletkezett.

A Giornale de Bengasi című olasz lap hozza közre Besszarábiáról és végül a következőket írja: Az a hárommillió besszarábiai, aki ebben a tartományban él, éppen úgy, mint az összes románok, el van határozva arra, hogy szembeszáll minden esetleges betöréssel. (Rador.)

#### Korrekt a magyar-szovjet viszony!

A Neue Züricher Zeitung foglalkozik a szovjet-magyar viszonyval. A lap megjegyzi, hogy a magyar hivatalos körök semmit sem tudnak ama hírekről, amik a balkáni sajtóban jelentek meg arról, hogy a Szovjet Magyarországgal kapcsolatban nyilatkozatot tett volna, Magyarország semlegességének respektálására. Hivatalos magyar körök hangoztatják, hogy ilyesajta nyilatkozatra semmi ok sem volt. A magyar körök megállapítják, hogy amióta a diplomáciai viszony Magyarország és

#### Az olasz sajtó leleplezései a szövetségesek lébenmaradt újabb szaloniki-i felvonulásáról

Rómából jelenti a Stefani távirati iroda: A Giornale d'Italia című vezető olasz lap Görögországba küldött külön tudósítója közli, hogy még április 29-én a közelkeleti szövetséges hadsereg osztagai szálltak partra Szalonikiben. Megszállták a fontosabb utvonalakat, hidakat és vasuti állomást, majd elindultak az albán- és macedon-bulgár határ felé.

Pár nappal ezelőtt — írja az olasz lap — újabb hatalmas angol hajócsoporthoz érkezett, husz szállító hajóból, amelyeket angol csatahajók kísérték és Szaloniki felé tartottak. A kikötő bejárata előtt azonban irányt változtattak és Lemnos-szigetek mellett török vizekre indultak. Az irányváltás oka, az olasz lap szerint,

az a nézeteltérés volt, amely Weygand és Gamelin tábornokok között állott fenn, akiknek különböző elképzeléseik voltak a közelkeleti hadsereg rendeltetéséről

és Gamelin a Norvégiában küzdő angol-francia csapatoknak nehéz helyzetében bizonyos csapatmozdulatokat akart végezni.

Szalonikiben — írja az olasz lap — a helyzet súlyos, az angol-francia kolónia tagjai csomagolnak. Az angol tisztviselők, akik a tengeri kereskedelmi forgalmat ellenőrzik, napról-napra erélyesebb magatartást tanúsítanak és

egyre jobban eltávolodnak a szaloniki hatóságoktól, akikkel eddig együtt működtek.

A Giornale d'Italia végül azt írja, hogy angol csapatok partraszállása Görögországban török támadást takar, amely rövidesen megindul Alexandropolisz ellen. (Tribuna.)

#### Az angol-török helyzet

Az isztambuli Kumhired című lap félhivatalos jellegű cikket közöl, amelyben a török-francia-angol szövetség következtében előálló helyzetet világítja meg. Eszerint a szerződés akkor lép életbe, ha Törökországot támadás érné, a szövetség tehát annyit jelent, hogy az csupán védelmi jellegű.

**SZÉPSÉGE ÉRDEKÉBEN**

használja naponta a Richard Hudnut cég kiváló minősége által világhírű készítményeit.

PUDER, KRÉM, ARCROUGE, AJAKROUGE

**RICHARD HUDNUT**

Szépségápolás

PARIS-NEW-YORK

a Szovjet között létrejött, a Szovjet a legkorrektebb álláspontot foglalja el Magyarországgal szemben.

Az Achram című egyiptomi lap az Egyiptom és Anglia között megkötött szerződésről írva azt közli, hogy Egyiptom csak a képviselőház jóváhagyása után indíthat háborút, de csak akkor, ha Egyiptom függetlensége és területi épsége ellen történnének veszélyes lépések.

Ha Anglia egy harmadik hatalommal háborúba keveredne, akkor Egyiptom köteles az angolok rendelkezésére bocsájtani összes közlekedési utait, kikötőit, valamint repülőtereit.

Az egyiptomi kormány egvébként felszólította az Olaszországban tartózkodó egyiptomi állampolgárokat, hogy sürgősen térjenek vissza hazájukba.

#### Agyonlőtt egy nyomdász az igazoltató közrendőr Oradeán

Nagyváradról jelentik: Szombatra virradó éjjel kevéssel tíz óra után, a Stroescu-ucca 19. számú ház előtt Firez Vasile közrendőr revolverrel mellbőltte Lukács István 54 éves nyomdászt, aki néhány perc múlva meghalt.

Az esetről Gritta Ovidiu rendőrkvistor a következő felvilágosítást adta:

— Lukács István, aki azon a környéken ismert botránycsináló, egy korcsmában szitkozódott és támadólag lépett fel a rendőrrel szemben, aki igazoltatni akarta őt. A rendőr erre be akarta kisélni Lukácsot, aki azonban ellenszegült. Később az uccán szóváltás keletkezett a rendőr és Lukács között, amelynek során Lukács késsel a rendőr nyakába szurt, majd elmenekült. A rendőr utána eredt, mikor látta hogy a menekülő Lukács István szembefordul vele és ismét támadólag lép fel, revolverrel reá lövött. Az ügyész és a törvényszéki orvos megállapította, hogy a rendőr önvédelemből követte el tettét.

A rendőrkvistor által irányított helyszíni szemle alkalmával az áldozat mellett sáros, gyöngyházyelű zsebkészítőt találtak, amelynek a hegyén kevés vért is található.

Lukács István holttestét csak szombat délelőtt az ügyész kiszállása után szállították el. Valószínű, hogy a revolvergolyó a főtüreket furta át a szív felé. A szerencsétlen ember száján ömlött a vér s széles vérvonal jelzi az utat, amelyet a halálos lövés után, hazafelé tartva, még meg tudott tenni.



ARADI KOZLONY

Telefon: 11-21. Szigonycim: KOZLONY

Szerkesztőség és Kiadóhivatal: ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési árak:

Éves díj: 840 lei; Negyedéves: 210 lei; Egy hónapra: 70 lei.

Ötösödött a liszt, megrágult a marhahus két minősége és a zsír megérkezett Aradra az új hivatalos árjegyzék

Megírta az Aradi Közlöny, hogy a tártományi árviszsgáló bizottság legutóbbi ülésén június hónapra új maximális árakat állapított meg az elsődrendű közszükségleti cikkekre.

Lisztárak: 4-es számú liszt a malomban és lerakatokban 11 lei (ezelőtt 11.50 lei); 5-ös számú liszt malomban és lerakatokban 10 lei (11 lei); 6-os és 7-es számú lisztárak ára úgy a malomban és lerakatokban, mint a vegyes kereskedésben változatlanul 8.50 és 9. illetve 7 és 7.50 lei maradt.

A kenyérréteg így alakult: 4-es lisztből készült kenyér 12 lei, 5-ös kenyér 11 lei, 6-os 8.50 lei és végül a 7-es lisztből készült fekete kenyér ára 7 lei kilogrammonként.

A húsfajtákban beállott változás: Marhahus első rész és sültnek való 32 lei (29 lei); mellő rész 28 lei (25 lei); első osztályú juhús 20 lei (21 lei); második osztályú juhús 18 lei (19 lei); olvasztott disznózsír 58 lei (56 lei); A borbély-hús továbbra is 23 lei maradt kilogrammonként.

Az elsődrendű éttermekre nézve megállapított 45 és 35 leies menü ára; ebben úgy, mint a második és harmadik osztályú éttermekre maximum árát változtatlanul 35 és 25, illetve 20 lei maradt. Itt írjuk meg, hogy valamennyi menühöz legalább 150 gram súlyú kenyeret kell felszolgálni.

Az új maximális árak vasárnap, június 2-án lépnek életbe.

ZÜRICH TŐZSDEZÁRLAT: Páris, 8.10, London 14.30, Newyork 4.46, Milánó 22.50, Berlin 478.25, Belgrad 10.00 Bucuresi 225.

Bucurestében a távozó, bucuresi-i francia nagykövét tisztelőre. Bucuresi Grigore Gărbuțu külügyminiszter és felesége bucurestet adott a Bucurestiből távozó Adrien Thierry francia nagykövét tisztelőre.

Flora (volt Reusz) jéggyár. Tel. 1141

KIELEGI A BANCA NAȚIONALĂ HELYZETE. Bucurestiből jelentik: A Hivatalos Lap pénteki számban jelent meg a Banca Națională helyzetéről szóló és május 18-án kiadott jelentés.

TÖRVÉNY KÉSZULT A HADSEREG HÁBORUS KÉSZLETEINEK BÉKÉBEN VALÓ FELHASZNÁLHATÓSÁGÁRÓL. Bucurestiből jelentik: A Hivatalos Lapban megjelent a hadsereg háborus készletének békében való csökkenthetettségéről szóló törvény alkalmazásának felfüggesztési rendelete.

LETARTÓZTATTÁK A MÁLTAI OLASZ NEMZETIPART VEZETŐJÉT. Málta. (Rador) A Steian-Iroda jelent: Enrico Mizzi, az olasz nemzetipárt vezetőjét, aki a málta kormányzótanács tagja volt, letartóztatták és internálták.

BEFEJEZTÉK A NEMET-JUGOSZLAV GAZDASÁGI TÁRGYALÁSOKAT. Belgrad. (Rador) A Német Távirati Iroda jelent: Pénteken írták alá a német-jugoszláv gazdasági tárgyalások zárójegyzőkönyvét, amely kiegészíti az 1934. március 4-iki kereskedelmi és hajózási egyezményt.

Megjelentek Aradon az új egylesek

Aradon ma kerültek forgalomba az 1 leies fémpénzek. A Banca Națională aradi fiókja szombaton reggel hozta Aradon forgalomba először az új 1 leseket, melyek 1938. és 1939. évi kibocsátásuk.

SZERDÁN, CSÜTÖRTÖKÖN ÉS PÉNTEKEN TILOS A SZARVASMARHA ÉS SERTÉSHUSFOGYASZTÁS. Bucurestiből jelentik: A legutóbb kiadott minisztertanácsi napló megtiltja a szarvasmarha és sertésusnak szerdai, csütörtöki és pénteki napokon bármilyen formában való fogyasztását.

Vizsgatáblákat, csoportképeket, igazolványképeket

Foto NAGY. Készít Blv. Reg. Maria 8.

BARTÓK BELA HAZAINDULT AMERIKÁBÓL. Bartók Béla a világhírű magyar zongoraművész és zeneszerző, több hónapos amerikai tartózkodás után visszajött Európába.

Pajtásosság. Nincs itt tűz, csupán az ulonnan nőszült társunk virágait öntöztük.

Chantung az Idény divatkeleje

A külföldi lapok divattudósítói beszámolóikban kiemelik, hogy az anyagok közül a chantung az, amely a legnagyobb érdeklődést keltette fel. A nagy modelházak kollekcióiban ugyanis elő helyen, chantungból készült kiegészítők, komplék és ruhák szerepelnek.

JUNIUS ELSEJÉVEL MEOSZUNT AZ ELEMI ISKOLÁKBAN AZ OKTATÁS. Temesvárról jelentik: A temesvári tanfelügyelőséghez a tegnapi napon sürgöny érkezett a közoktatásiügyi miniszteriumból, amely elrendelte, hogy az elemi iskolákban az oktatást június 1-től kezdve bevégeztették kell tekinteni.

ELMARAD A MARI TERVEZETT ISKOLANAP. Az aradi „iskolanap” rendezőbizottsága közli a nagyközönséggel, hogy az egész héten át tartó rossz időjárás miatt a nagyvásári ünnepelt egy héttel el kellett halasztani.

TIMISOARAN MEOSZUNT A LUXUS-ÉTTEREM MINŐSÍTÉSE. Temesvárról jelentik: A temesi helytartóságon működő ármaximáló bizottság a tegnapi napot úgy döntött, hogy Temesvározt megszűnteti az eddigi úgynevezett luxus-étterem minősítést, amely szerint egyes vendéglők, eddig természetesen árakat kérhettek.

ULABB FINN TERÜLETEKET ÜRÍTETLEK KI AZ OROSZOK. Helsinki Híre ír, hogy Jaachthöfn, a keleli határ mentén az oroszok újabb határterületeket ürítettek ki és engedték át.

Pilisiné Böhm Ely vizsgázott kozmetikusné. Arad, Bul. Regina Maria 17. - Telefon: 1178.

ESZTERGOMBA HELYEZTÉK ÁT A BUDAPESTI ÉRSEKI HELYNÖKÖT. Budapestről jelentik: Serédi Jusztisztviselő, Mezős János budapesti érseki helytartót, Esztergomba helyezték át a székesegyház főesperesi stábumába.

Eljegyzés. Kreml Ágnes (Arad) és Marx Ferenc (Budapest) jegvesek. (Mindon külön értesítés helyett.)

MEGHALT FÖLDÉSSY ARNOLD, A VILÁGHÍRŐ HIRŐ MAGYAR GORDONKAMŰVESZ. Budapestről jelentik: Földéssy Arnold, a világhírű magyar gordonkaművész ma 58 éves korában elhunyt.

Magyarországon hetenként négy napon tilos a borjú három napon a sertésus árusítása. Budapest. A sertésállomány csökkenése s a marhaállomány biztosítása érdekében a magyar belügyminiszter a szombati napon elrendelte, hogy a jövő héttől kezdve kedden tilos a borjú és sertés, csütörtökön pedig a borjúus árusítása.



**Elvi jelentőségű táblai döntés az állampolgársági jogviszony utólagos elismeréséről**

Közzsvárról jelentik: A kolozsvári ítélőtábla második tagozata értékes elvi jelentőségű döntést hozott egy izraelita vallású romániai lakos állampolgársági iránti folyamodványának ügyében. Frenkel Ignác, aki egy hunyadmegyei községben lakott, állampolgárságának elismerése végett a miniszteriumhoz fordult, ahol azon a címen utasították el, hogy izraelitákra az utólagos jelentkezés nem vonatkozik, tekintettel arra, hogy ezek helyzetét az állampolgárságok felülvizsgálata alkalmával szabályozták.

Frenkel ügyvédje utána ugynevezett „kontencióst” pert indított az állam ellen és az ítélőtábla előtt kifejtette, hogy a felülvizsgálat csak az állampolgársággal rendelkezőkre vonatkozik, már pedig Frenkel Ignác akkoriban kimaradt a listákból, tehát ugyanaz volt a helyzete, mint a más vallásúaknak és így ő is jogosított az utólagos jelentkezésre. Az állam ügyvédje a keres elutasítását kérte azzal, hogy az izraelitákra nem alkalmazható az utólagos beírás.

Az ítélőtábla Frenkel Ignác ügyvédjének érvelését fogadta el a miniszterium határozatát törvénytelennek minősítette és kötelezte, hogy érdemben hozzon döntést Frenkel keresésének ügyében, mert az utólagos beírás egyformán vonatkozik úgy a felülvizsgálat alá nem esett izraelitákra, mint a keresztényekre.

**KIRALYI KÉPVISELET EGY KOLOZSVÁRI MAGYAR MUNKÁS GYERMEKÉNEK KERESZTELŐJÉN.** Bucuressti. (Rador). II. Carol király öfelsége elfogadta Alkter András kolozsvári közműves 14-ik gyermekének karasztapaságát. A keresztelező ma, vasárnap megy végbe ünnepélyes keretek között. Az Uralkodót keresztapát minőségében dr. Coriolan Tataru, Szamosújváromány székfőnöke képviseli, aki átnyújtja a családnak öfelsége ajándékait. A keresztelező megjelennek a hájóságok képviselői is.

**— OT UJ PREFEKTUST NEVEZETT KI GHELMEGHEANU BELÜGYMINISZTER.** Bucuresstiből jelentik: Ghelmegeanu belügyminiszter az alábbi új prefektusokat nevezte ki: Brassó megye: Iancu Nan, Tordamegye: Vasile Candra, Szamos megye: Iosif Pacurariu, Szilágymegye: Gh. Fedoreanu, Máramaros megye: dr. Marina Mihalai.

**— BENZIN- ÉS KŐLAJHORDÓK TULAJDONOSAINAK FIGYELMÉBE!** A város légtisztalmi hivatala (MONT) felhívja a benzin és petróleumtüzelő számára szükséges hordók tulajdonosait, hogy június 3-án délig bezárólag jelentkezzenek a MONT-irodában, kimutatás elkészítéséhez szükséges adatok benyújtása végett. Vonatkozik ez a felhívás a lerakatokon kívül gyárakra üzemekre, sőt a magánüzemekre is.

**— FOGASZATI HIR.** Csobod János átköltözött Str. Alexandri 3. sz. alá.

**— A lutheránus négyvet szeretettel várja vendégeit hétfő délután fél 6 órakor tartandó kávédelutánián.**

**ÉRTESÍTÉS!**

A n. é. urközönség szives tudomására hozom, hogy

**uriszabó üzletemet**

Str. Bratianu 10 alól  
Str. BRATIANU 17-B SZÁM ALÁ helyeztem át

További szives pártfogást kér:  
**HUBER FERENC**

**— Az árutranzit esetén történt csempészésből származó bírságok nem egyenlíthetők ki kedvező feltételek mellett.** Április elsején jelent meg tudvalevőleg az a törvény, amely lehetőséget nyújt a pénzügyi bírságok kedvező módon való kiegyenlítésére. A Monitorul Oficial május 29-iki száma most rendeletként közöl, amelynek értelmében ezek a kedvezmények nem alkalmazhatók azon bírságokra, melyeket árutranzit alkalmával történt csempészés miatt vetettek ki.

**— HUSZONNYOLC ÚJ VÁROSI ALKALMAZOTT.** A városvezetőség 28 községi alkalmazottjának állását töltött be. Ezek közül 20 községi rendőr — az újonnan szervezett városi rendőrszolgálat kötelességében — 5 mezőrendőr, 1 gazdasági íspán, 1 gépkocsivezető a tűzoltósághoz és 1 szolga.

**INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK: VASÁRNAP:**

ANGEL gyógyszerész. Piata Catedralei 16.  
OMESCU gyógyszerész, Bulev. Reg. Maria 15  
KESZTENBAUM gyógyszerész, Strada Mărăsesti 68.

**HÉTFŐ:**

HAIÓS gyógyszerész, Bulev. Regina Maria 8.  
KAIN gyógyszerész, Calea Banatului 1.  
NIEDERMAYER gyógyszerész, Str. Gojdu.

**— A Dunán szállítják az orosz petróleumot Németországba.** Megítjuk, hogy az Oroszországból Németországba szállítandó petróleumtermékek nagyrészt Bulgária felé irányítják, annak ellenére, hogy a két országnak közös határa van, mégpedig elég hosszú vonalon. A tranzit-forgalom szabályozására megállapodás jött létre a két érdekelt ország és a bulgár kormány között. A megállapodás értelmében a petróleumtermékeket Oroszországból a Fekete-tengeren szállítják Várnáig, ahol átrakták ciszternavagonokba és így továbbítják vasuton a Dunáig, ahol újból hajóra rakják és a Dunán szállítják fel Németországba. A forgalom minél gyorsabb és célszerűbb lebonyolítása érdekében kijavítják és megerősítik a Várna-Ruscsuk-i vasutvonalat, amely a legrövidebb és így legalkalmasabb a kitűzött célra.

**3118 háborus év, 290 békeesztendő**

A „Schweizerische Volkszeitung” érdekes háborus statisztikát közölt. Krisztus előtt 1169-től kezdődőleg 3118 háborus évet és 290 békeévet számolt össze. A világháború után, tehát 1919. óta 26 háborút viseltek, amelyek között 17 európai volt. Egy háborút viseltek Amerikában, három Afrikában és ötöt Ázsiában, Norvégia volt az egyetlen olyan állam, amely mostanig megmenekült a háborútól. Igaz, hogy csak 1905. óta létezik, mint független állam.

**— Magyarország külkereskedelmi tárgyalásai Németországgal és Svájcjal.** Budapest. Mint a Pesti Tőzsde értesül, a német-magyar gazdasági tárgyalások felvételére június közepe felé kerül sor. Itt említjük meg, hogy Szabó Julek Jenő Külkereskedelmi Hivatali aligazgató a Németországba irányuló gyümölcs- és főzelékelexport-keret megállapítására vonatkozó tárgyalásait befejezték. A gyümölcs- és főzelékfelék ezidei kerete a természéredmények szerint fog igazodni. Június elsején jár le a magyar-svéd kereskedelmi szerződés és így annak meghosszabbítására válik szükségessé. Mint a Pesti Tőzsde értesül, a kereskedelmi szerződés meghosszabbítására vonatkozó tárgyalások július első felében kezdődnek. A dán-magyar árucseréforgalom zavartalanul működik, különösen a Dániából Magyarországra irányuló nyersmarhahörök szállítása folyik zavartalanul. A magyar kivitel is a régi kereteiben működik.

**Modern képkerekezést, diplomakerkezést és üvegezést legolcsóbban vállalok**

**Szabady Béla** Mărăsesti-ucca 6. sz.

**— DR. BUTEANU AUREL GYASZA.** Súlyos csapás érte dr. Buteanu Aurel, az Erdélyi és Bánági Román Sajtószindikátus illusztrációs elnökét, a volt „Patria” egykori főszerkesztőjét, a kiváló román közíróit. Édesatyja: Ion Buteanu, nagysomkuji birtokos, a kövárvidéki románság markáns vezetőegyházi és élharcosa, meghalt. Dr. Buteanu Aurel gyászában mélyeségek részvétel osztozik a kisebbségi társadalom minden intellektuális rétege, annál is inkább, mert Buteanu Aurel minden eddig betöltött hivatalos és nemhivatalos pozíciójában megérdemelt telt tanúságot.

**Len- és pamulvásznat, asztaineműt, damasztot, lakásonon levő üzletemben olcsón árultok**

**I. GRÜNBERGER** Moise Nicoara-u. 1. sz. I. em.

**— Ötven ember kenyerét mentette meg egy sikeres operát.** Csodaszép volt a Hamupipőke táncozó moeséi ék (több képpel). Amit a szpitizmasról tudni illeik. — Egy magán-detektív vallomása a mai férjéről és feleségekről — és számos más érdekes cikk, társasági és közgazdasági intimitás, rengeteg kép. „Virágzó gyermekkeret”; a görögkeleti tanítóképző; a Városi Zenede hangversenyének, Vas Boriska táncdelutániának szereplői, sok művészkep Kócsy Jenő pompás képsalapja, a TÁRSASÁG most megjelent szenzációs számában. A címlapon Nussbaum Marika arcképe. Ára 20 lei.

**PREDEAL**  
nap, levegő, egészség  
**VILA CARMEN**  
a legmodernebbül berendezve. Vendéglő, penzió

**Kereskedők figyelmébe!**

Az Aradi Kereskedelmi Testület ezúton hívja fel tagjai figyelmét arra, hogy a rendkívül nyereségek bejelentésének végső határideje június 15-én jár le. Bár eddig a határhoz még közel két hét van hátra, ajánlatos a bejelentéseket minél előbb elkészíteni, annál is inkább, mert a bejelentések összeállítására időt vesz igénybe, másrészt pedig a miniszterium rendeltető módot ad arra, hogy ebben az esetben, ha valaki nem szabályszerűen készítette el bejelentését, ahhoz június 15-ig helyesbítést csatoljon. Így tehát ha valaki az utolsó napra hagyja a bejelentés benyújtását, illetve elkészítését, könnyen az a veszély fenyegeti, hogy bejelentését nem szabályszerűen állította össze és azt már nem is helyesbíthatja. Mivel a törvény súlyos bírságot szab ki olyan esetekben, ha a valóságnak meg nem felelő és a törvény előírásait szem előtt nem tartó bejelentéseket készítenek, mindenkinek jófeltehető érdeke a bejelentések pontos és időbeni megszerzése.

Ugyanakkor felhívja a Kereskedelmi Testület nagykereskedő tagjai figyelmét arra, hogy a nemzetgazdasági miniszterium határozata értelmében a március 4-iki törvény alapján havonta elkészítendő ki mutatókat a miniszterium által megállapított úrlapon-műve alkalmazásával kell kiállítani. Ez a minta megjelent a Monitorul Preturilor hivatalos árjelentési közlöny első számában és egyébként az aradi papírkereskedésekben már kaphatók.

**— A Magyar Könyvnappal foglalkozik az Új Idők** vezércikke. Herczeg Ferenc, Hársányi Zsolt, vívő Somogyváry Gyula a Könyvnapon megjelenő műveit jelentik be. A lap gazdag tartalmából kiemeljük még Márai Sándor művészi elbeszélését, Feudrik Ferenc úde írását, Jajczay János, Szerb Antal értékes és Hársányi Gréte vidám cikkeit. Díjtalan mutatóványszámot bárkinek küld a kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrásy ut 16. Előzetési díja negyedévre Romániában 200 lei.

**— Rendőrségi hírek.** Fehér Florica, Baita (Hunyad megye) községbeli lakos az aradi törvényszék elé került, mert tettenérték, amikor éppen felhívnieműt lopott a gyermekintézményről. — Silvestru Antonin C. Popescu-ucca 12. szám alatti lakos bejelentette, hogy felsége, Zorina, május 31-én eltűnt és azóta életét nem adta magáról.

**— A pesti strand premiéréről számol be képekben és írásban a Film-Színház-Irodalom ul száma,** mely egyébként is a képek és riportok gazdag sorozatával lepi meg az olvasót. Megyeri Sári a nyugati frontról háborús riportot ír. Paál Sándor pedig Hollywoodból küldött szenzációs fényképgallériát. Nagyriport, számol be a sárospataki diákok Shakespeare-előadásáról és Amerika legutabbi sztárjáról: Ingrid Bergmannról. Egyed Zoltán folytatja nagysikerű regényét, ezenfelül a színházi levélben beszámol a hét színházi eseményéről. Haidu Lajos novellája a minden héten nagy érdeklődéssel várt villám-lexikon és képes tarka-barka, gazdag nő-rovat, tréfák és rejtvények egészítik ki a rendkívül változatos ul számot. Afa csak 10 lei. Kapható minden újságárúsnál, Mutatóványszámot szívesen küld a kiadóhivatal: Budapest, Andrásy-ut 45. szám.

**A legfinomabb friss**  
**BRAGADERIU SÖR**  
érkezett Bucuresstiből. — Aradon egyedül  
**EXTRA-CÉGNÉL** kapható, Str. Eminescu 28. sz.

# SPORT KÖZLÖNY

## Változatosan összeállításban áll ki az AMEFA és bizakodással tekint a vasárnapi mérkőzés elé

Vasárnap érkezik a Sp. Studentesc Aradra. — Háromnegyed 6 órakor kezdődik a mérkőzés

Az AMEFA egész héten át nagy ambícióval készült a vasárnapi sorsdöntő mérkőzésre, mely a piros-feketék számára biztosíthatja az A) ligában való bennmaradást. A csapat tagjai valamennyien egészségesek. Gerold is rendbejött és így természetesen nincs ok arra, hogy az összeállítás megváltozzék. A Sp. Studentesc ellen is tehát a következő csapattal áll ki az AMEFA:

Gerold — Sijvat, Kovács — Szurgyi Szabó, Szaniszló — Igna, Léb, Ludwig, Reinhardt, Barin.

A mérkőzés pontban háromnegyed 6 órakor kezdődik és előtte a Gloria ifj. — Vulturii ifj. ligabajnoki mérkőzés helyett az AMEFA vegyescsapata játszik az AMRA ellen. A lugosi Vulturii ugyanis táviratozott, hogy anyagiak hiányában

nem tud jönni és így a Gloria ifjúsági csapata játékok nélkül a ligabajnokság döntőjébe került.

A Sp. Studentesc csapata, amely vasárnap az AMEFA-val összeméri erejét, csak szombaton este utazott el Bucurestből és vasárnap érkezik meg Aradra, tekintve, hogy a játékosok egyrészenek nem tudtak megfelelő szabadságot szerezni. A bucuresti-i diákcsoportban Befia, a Sp. Studentesc görög származású játékosa nem szerepelhet és így az összeállításuk is megváltozik a következőképpen:

Ghenea — Mitan, Badulescu — Tache Dumitrescu, Dragan, Constantinescu — Marinescu, Mihajlescu, Miulescu, Stefanescu, Gica Popescu.

A csapatot Csillag edző és Ursache ügyvezető kíséri.

## Előnyt kell szereznie a Crisanának Aradon, ha tovább akar jutni a ligabajnokságban

Legjobb összeállításban áll ki vasárnap a bajnokcsapat a Metalosport ellen. — Chicin vezeti a mérkőzést

Vasárnap kezdődnek meg a Nyugati Liga bajnokságáért folyó küzdelmek, amelyek egyúttal a B) ligába való bekerüléshez is vezethetnek. Arad bajnoka, a Crisana CFR, a lugosi kerület bajnokával, a kitünő képességű Metalosport (Ferdinand) csapatával kerül szembe és az első mérkőzés vasárnap délelőtt a Gloria-pályán 11 órai kezdettel kerül lebonyolításra, a másik mérkőzést pedig ellenfele otthonában június 9-én bonyolítja le a Crisana CFR.

Az aradi csapat nagy lelkesedéssel készült a vasárnapi mérkőzésre és tekintve annak fontosságát, hazarendelték Trutát is, aki szintén résztvesz a vasárnapi meccsen. Vele együtt most

a legjobb összetételű együttesel állhat ki a Crisana CFR és pedig a következőképpen:

Sahau — Pinteá, Ardelean — Raicu, Szida, Patean — Gligerescu, Truta, Tomescu, Barbu II, Barbu I.

Tartalékok: Pinteá II, Stancovici, Radu.

A Crisana CFR-nek az aradi mérkőzésen okvetlenül többgölos előnyre kell szert tenni, ha tovább akar kerülni a ligamérkőzések során, mert jövő vasárnap, ellenfele otthonában, legfeljebb tisztes vereségre számíthat majd. Az aradi mérkőzést a temesvári Chicin vezeti és a nagy mérkőzés előtt, 9 órai kezdettel az Intelegerea és a Crisana CFR ifjúsági csapatai mérkőznek egymással.

### A kerületi bajnokságban

lebonyolításra kerülő két mérkőzés csak lényegesen változásokat idézhet elő a kerületi bajnokság táblázatán. A Titanus esetleges győzelmével megerősítheti harmadik helyét, az Astra pedig — ha győz — feljuthat a negyedikre. A táblázat most az alábbi:

1. Crisana CFR	22	18	1	3	64	19	37
2. Olimpia	22	16	2	4	69	22	34
3. Titanus	21	12	4	5	51	26	28
4. CAA	21	13	2	6	41	28	28
5. Astra	21	12	3	6	46	27	27
6. Unirea	22	10	4	8	39	39	24
7. SGA	19	9	3	7	40	32	21
8. Tricolor	21	7	6	8	38	51	20
9. Transilvania	22	6	4	12	37	38	16
10. Intelegerea	21	7	1	13	35	51	15
11. Banatuj (törölve)	21	2	—	19	9	74	4
12. Gajana (törölve)	21	—	—	21	4	66	—

O Thierjung és Wetzer III. a CAMT-ban. A CAMT csapata a hét közben leszerződött a Chicinhez több kitünő játékosát, köztük Thierjungot, valamint Wetzer III-at, de szó van Petsovsky

szerződéséről is. Thierjung minden bizonnyal játszik már a Rapid ellen, de lehet hogy más játékos is helyet kap a temesvári munkásatléták vasárnapi csapatában.

**O TIZENKÉT CSAPAT JÁTSZIK JÖVŐRE IS AZ A) LIGÁBAN** — írja az egyik bucuresti-i sportlap és cikkében hangsúlyozza, hogy noha végleges döntés még nem történt ebben az ügyben, beavatott hejyről nyert értesülés szerint az elmúlt évben hozott határozatokat okvetlenül tiszteletben tartják. Tehát az A) ligában továbbra is 12 csapat fog szerepelni és az öt bucuresti-i csapat közül a két legrosszabb helyezésű kiesik a három utolsó csapaton kívül.

**O Uj olasz magasugró-csucs.** Parmában az olasz atléták legjobbjai versenyeztek és egyik jó eredményt a másik után érték el. Valamennyi közül azonban kimagaslik Compagner 195 cm.-es új olasz magasugró csúcseredménye, de jó Lanzi 1 p. 50,5 mp.-es 800 métere is.

### A Sport és Kritika

hétfőn a szokott időben jelenik meg és részletes, szakzerű beszámolót nyújt a nemzeti bajnokság utolsó előtti fordulójának mérkőzéseiről. Minden egyéb bel- és külföldi sporteseményről is részletes tájékoztatót ad a sportlap, amely közli az ünnepekkel tarkított hét teljes labdarugóműsorát is. Minden elárusítóhelyen kapható.

## Versenyen kívül

Hatalmas érdeklődéssel kísért tavaszi rejtvenypályázatunk az elmúlt vasárnapi számunkban közölt tizedik fordulójával befejezést nyert. A még kedden beérkező megfajtott felülvizsgálása és az egész pályázat tömeg újabb ellenőrzése után, egy semleges zsüri előkerül a tavaszi rejtvenypályázatunkra beérkezett több ezer megfajtott ellenőrzésre és a zsüri az esetleges holtversenyek eldöntését porsolás után dönti el és határozza meg az elért pontszámoknak megfelelően a sorrendet, melyet ajándékainknak a legjobbakkal közötti kiosztása követ.

A rejtvenysportot kedvelő olvasóinktól beérkezett elismerő sorok között, igen sokan annak a kívánságunknak adtak kifejezést, hogy tavaszi rejtvenypályázatunkat prolongálva, még néhány rejtvenysorozattal bővítsük ki a pályázatot. Sajnálattal nem tehetünk e kívánságoknak eleget, mert hiszen a tavaszi rejtvenypályázatunk megindulásakor tíz héten szabtuk meg a pályázat tartamidejét, melyet mindenképpen betartani kívánunk. Hogy azonban olvasóink rejtvenysportot kedvelő százainak olyannyira kedves szórakozást nyújtsunk, elhatároztuk, hogy újabb pályázatunk megindulásáig, versenyen kívül érdekes kereszt-rejtvenyek közlésével nyújtunk lehetőséget kedve sportjuk üzésére.

Az első magyarul írodalomtörténeti mű a Könyvszabó tizedik megjelenésének hatszázéves jubileuma alkalmából, e versenyen kívül rejtvenyek tárgya a magyar irodalom klasszikusaival fog foglalkozni, így minden rejtvenyünkben a magyar irodalom egy kiemelkedő nagyságának egy-egy klasszikus műve és az író neve lesz elrejtve, mellyel a jó szórakozáson kívül alkalmat adunk olvasóinknak, magyar irodalomtörténeti ismereteik felrészítésére.

Hisszük, hogy ezzel eleget tettünk híveink kívánságának, melyet mindenkor szeretettel szolgálunk.

### Magyar klasszikus írók keresztrejtvenye

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11					11				
12				13	14		15		16
17			18			19		20	
21		22				23		24	
25					26				
27				28		29			
30			31	32		33			34
35		36		37				38	
39			40			41	42		
43									

Vizsintes sorok: 1 Magyar klasszikus író műve 10 Hősies — olaszul. 11 Volt német, jelenleg angol-francia gyarmat Afrikában. 12 Két oldal. 13 Cégjelvényekben előforduló rövidítés. 15 Mókus lakás. 17 Ideggyógyász. 18 Letette a fegyvert. 20 Francia arany. 21 Mesemondó. 23 Ez az, amire minden ráér. 25 A klasszikus magyar író vezetékneve. 27 Híres operanékes keresztneve. 29 Híres magyar nemzetközi jogász neve. 30 F-el gyermek. 31 Francia város Lotharingiában. 34 Themzében van. 35 Német hivatal. 37 Gyökér. 38 Erzelgős latin ige. 39 Kis kenyér. 41 Mohamádán szentkönyv. 43 Magyar klasszikus író műve.

Függőleges sorok: 1 A távoli történelem megérzése. 2 Epikus zenemű és első mesterének névből. 3 Eltulajdonít. 4 Dicsőség kezdete. 5 Régi ürmérték. 6 A resicai-művek régi elnevezésének rövidítése. 7 Vizgyűjtő. 8 Latin személyesnév. 9 Ezzel fertőtlenítenek sebet. 14 Francia sziget. 16 Női cím. 18 Déli gyümölcs. 19 Tengermozgás. 22 És a többi rövidítése. 24 Angol számnév. 28 Juniában van. 32 Tartozik. 33 Majdnem „kuss”. 36 Haltája. 38 Ékes menyasszony. 40. Olasz folyó. 42 Hordóban van.

## Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak akik felelhetetlen drága jó anyánk

özv. Drössel Ferencné  
szül. Schwarcz Etelka

temetésén résztvettek részvétnyilvánításukkal, virágok küldésével fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet

A gyászoló család

Reuma, csúz, aranyér, nőbajok. - Teljes gyógyulás, kellemes nyaralás

# VATA DE JOS

kénés és szénsavas hőgyógyfürdőn

Napi penzió: (háromszori étkezés, lakás) lei 160-180

KÉRJEN PROSPEKTUST!

VASUTI KEDVEZMÉNY!



## A magyar művészetért!

A Magyar Népközösség aradi tagozatának közművelődési szakosztálya a megalakulása óta élénk tevékenységet fejt ki, ami a város magyarságának ejismerését vonja maga után. Most újra olyan kezdeményezések történek, amelyek megérdemlik, hogy a nagy nyilvánosság elé kerüljenek. A tervek és kezdeményezések azon alapulnak, hogy a szakosztály vezetősége felhívással fordult a tagokhoz és indítványokat kért tőlük. Olyan indítványokat, amelyek a közművelődési szakosztály munkaköréhez tartoznak és részben a szakemberek, részben pedig a nagyközönség igényeit tartalmazzák. Amennyiben ezeknek megvalósítása összeegyeztethető a helyi viszonyokkal és a rendelkezésre álló eszközökkel, úgy a közművelődési szakosztály mindent elkövet, hogy mihamarabb megvalósulhassanak.

### „Magyar Képzőművészeti Szalon” terve

A szakosztály serény tagjai nem is késnek megfelelő indítványokkal. A művészeti alosztály, Kucsár Kálmán szakosztály-elnök, Hajós Imre és Matuz András előadók vezetésével megtartott legutóbbi értekezletén, nagy lelkesedéssel fogadták a megjelentek Hajós Imre azt az indítványát, hogy a Magyar Népközösség szervezze meg a „Magyar Képzőművészeti Szalon”-t, amely minden itt élő, komoly törekvésű magyar művész válogatott műveiből összeállított vándorkiállítás alakjában, Kolozsvár után bemutatásra kerülne minden nagyobb erdélyi városban. A magyar társadalom széles rétegei befekélyt nyerhetnének így a képzőművészet igazi nagyságába. Az egységesített tárlat létesítés jelentős átlomás volna kisebb-ségi művészeink életében és megvalósítása éppen ezért elsőrendű közművelődési feladat.

A művészeti alosztály az ügyben átiratot intézett a kolozsvári központhoz, melyben kéri a Képzőművészeti Szalon megszervezését és egyben felajánlja segítségét, úgy az aradi művészek kiállítási szereplésére, mint a városunkban rendezendő vándorkiállításra vonatkozólag.

### Fiatalsági tehetségek felkarolása

Helyi érdekű és minden bizonnyal nagy érdekűre számot tartó határozata a művészeti alosztálynak egy festőiskola felállítására, a Népközösség keretén belül és annak támogatásával. Ez a kezdeményezés Arad magyar festőtehetségeinek felkutatását és felkarolását célozza. Erre vonatkozólag, az érdeklődők számára, a közművelődési szakosztály pár nap múlva részletes tájékoztatót közöl.

A nagyközönség művészi izlésének nevelése érdekében a művészeti alosztály érintkezésbe lép a Közművelődési palota igazgatóságával, hogy évente többször csoportos képtárlatokat engedélyezzen, melyet esetről-esetre szakkereső magyarokat kísérne. Amennyiben az engedély meg lesz, már június 9-én, vasárnap délelőtt 10 órakor meg is tartják az első csoportos képtárlatokat.

A népközösségi könyvtár alosztálya révén jobb, művészeti tárgyú szakkönyvet szereznek majd be.

Távolabbi terv egy iparművészeti munkaiskola létesítése, ahol az érdeklődő fiatalok a szöveg-szövést, csipkekészítést, bőrdíszítést, hímzést stb. sajátíthatják el. Az idevontatkozó részletes terv kidolgozása folyamatban van.

### Tehetségkutató vizsga

Hajós Imre indítványai után az értekezlet Matuz András indítványával foglalkozott. Az indítványozó a Népközösség keretében működő műkedvelő társaság összeállítása céljából, tehetségkutató vizsga kiírását ajánlotta. Az így megszervezett és megfektet, értékes erőkből álló műkedvelő társaság tevékeny részt venne majd a népművelő munkában, mint ez már több más városban is így van. Az indítvány gyakorlati jellegét felismerve, a közművelődési szakosztály kidolgozza az ebbe a tárgykörbe tartozó munkarendet és legközelebb erről is részletesen tájékoztatja az érdeklődő fiatalokat.

E tervek, indítványok és kezdeményezések mind olyanok, amelyeknek megvalósulása igazi sikerét jelentené a Magyar Népközösség aradi tagozata közművelődési szakosztályának. És az indítványokból könnyen válságok lehetnek, céludatos, lekiismeretes munka árán, ami a szakosztály minden egyes tagját át is hatja.

**WOLF BORISKA** vizsgázott kozmetikusnő  
STR. EMINESCU 12, Bt. I. TELEFON: 14-28

## Igyál kávét, betörök a fejed...

Török csapatok és a kávé utja Bécsig. — Felhald alaku kifli. — Szövetség a cikóriával. — Kávétömegek megsemmisítése

A brazil kormány 1926-ban fenneltelte az első kávébör termelésének kétszázadik évfordulóját. Eszerint tehát 1726-ban kezdődnek a kávé története. Ez azonban nyilvánvaló tévedés, mert hiszen a kávé világtörténelmének korábbi dátumai, róli is van tudomásunk és ez a történelem szinte érdekesebb, mint bármilyen más történelem.

1554-ben az Aranyzarv városában két derék kereskedő megnyitotta az első kávéházat. A neve az volt, hogy Mekteh-Lirian, ami annyi jelent, mint a tudósok iskolája. A kávét magától ekkor nevezték a sakkozók és gondolkodók tejének, mert a nappal és az éjszaka minden órájában ültek az emberek a kávéház asztalai mellett, elgondolkozva nézték a sakktáblát, közben egyik kezükkel a figurákat tologatták, a másikkal pedig az elmerült gondolkodás jeléül állukat simogatták.

Európába akkor tört be a kávé, amikor a török csapatokat elkertették Bécs alól.

A zsákmányban akadt kávé is, amelyet egy életrevaló bécsi polgár mándiárt felhasználta arra, hogy megnyissa az első bécsi kávéházat. Ugyanekkor összeállt egy Wandler nevű pékmesterrel, aki a kávéházat „félhold alaku zsemlyékkel” látta el. Ezzel a kifli bevonult a bécsi ember életébe.

A kávé történetét tulajdonképpen országonként külön-külön kellene megírni. A francia fejezet például Colbert miniszterrel kezdődnek, aki amikor 1683-ban meghalt, elterjedt a hír: gyom-

rát elégette kávéval, sőt azt beszélték, hogy a gyomrában daganatokat találtak, amelyek felé voltak „kávészacc”-cal. Nyilvánvaló, hogy gyomorrákia volt a szerencsétlennek... Viszont, ami Angliát illeti: 1680 és 1730 között, tehát kerek fél századon keresztül London volt a világ legnagyobb kávéfogyasztója. Egy napon azután dühös amazonok lepték el a londoni uccákat. Hatalmas táblákon tiltakozó felirásokat cipelték a veszedelmes fekete ital ellen. Harcias szónoklatok is elhangzottak. Azt mondták, hogy a kávé élvezete elfordítja a férfit a családi tűzhelytől és amióta megismerkedtek a kávé bódító hatásával, nem hajlandók családi körben tölteni szabad idejüket... A felvonulásnak eredménye is volt: hamarosan közzétették Londonban, hogy

minden kávéházat azonnal be kell zárni, mert innen terjednek el a rosszindulatú és gyalázatos hírek a királyi felségének kormányra és a magas birodalom ellen.

Ez a háború azonban a kormány vereségével végződött. Az angol nép hagyományos szabadságszeretete védelmébe fogadta az üldözött kávét. Hamarosan innét megadták tehát az engedélyt a kávéházak megnyitására, de a tulajdonosoknak kötelezni kellett magukat arra, hogy kávéházukban nem tartanak könyveket, iratokat és egyéb nyomtatványokat és nem engedik meg, hogy ott népszónokok izgassák a kedélyeket. A nyomtatott betűt tehát száműzték, de a kávéházak becsületét megmentették.

## Az osztrák fővárosban váltak be a legjobban a kávéházak

Azután multak az évek és felünt a láthatáron Napoleon. A franciák kivitték a szabadságot, de elvesztették legjobb gyarmataikat, köztük a kávé paradicsomát, San Domingót. Napoleon tisztaban volt azzal, hogy milyen nagy csapást jelentene a népre, ha egyszerre le kellene mondania legkedvesebb italáról. Tudta tehát, hogy sürgősen megfelelő pótlékról kell gondoskodnia. És akkor megkötötte életének legkedvesebb sikerült szövetségét: a szövetséget a cikóriával. Utat indította a cikória kultuszát, sőt rendeletek és fenyegetések révén el akarta érni, hogy szerte Európában ismerjék el erről a furcsa növényről, hogy egyenértékű a kávéval.

A XIX. század során Középeurópában is döntő szerephez jutott a kávé. Még a nők között is szinte nélkülözhetetlenné vált, pedig szakértők szerint a tiszta kávé sohasem válhatik a nők kedvenc italává. A kávé a fejeket túlságosan tisztává és kritikussá teszi és olyan szellemi harmónia-igényekkel lép fel, amelyek a legtöbb nő számára teljesen idegenek. Üzletileg az osztrák fővárosban váltak be legjobban a kávéházak, amelyek azután megteremtették a bécsi reggelit, ezt a nagyszerű intézményt, amelyet mi is jól ismerünk, bár a pesti kávéosok csak kicsinyített alakban találják élénk. Viszont Bécsből átkerült Pestre a kávéháznak az a vonzóereje, amelynek révén a kávéház bizonyos átmenetet teremt az otthon és a nyilvánosság között.

A kávéház egyébként mai nagy népszerűségét két „találmány”-nak köszönheti. Az egyik a biliárd, a másik pedig az, hogy a mult század közepe táján egy Cramer nevű bécsi polgárnak az eszébe jutott, hogy kávéházát uiságokkal lássa el.

Ez volt az első elfajta „lokál”, amelyben nemcsak német uiságok, hanem olasz és angol képeslapok is találhatóak voltak.

A kávé történelmében fordulót jelentett az 1906-os esztendő. A régi termés fele ekkor még nem talált vevőre, az új termés pedig huszmillió zsákra becsülték. Ezt a válságot valahogyan még kiheverték, mert a jó termés után jöttek a rossz évek és ekkor elhelyezték a felesleget. Amikor azonban kitört a világháború és a kávé piaca mérhetetlenül összezsugorodott, a készletek ismét veszedelmesen nőni kezdtek. Azután olyan évek jöttek, amelyek során soha nem látott termések körvonalai bontakoztak ki. A természet megtérítette az embert. Éveken keresztül követek egymást a jó termések. Hozzájárult ehhez, hogy lassanként csaknem minden braziliai lakos — foglalkozásra, nemre és korra való tekintet nélkül — kávéspekuláción kezdte törni a fejét. Rövidesen mindenki legalább melléki foglalkozásként kávét termelt.

A vég előrelátható volt, 1931-ben megkezdődött a kávé tömegek megsemmisítése. A brazil eget elhorították a beláthatatlan kávé tömegek felgyújtásából és elégetéséből származó füstfelhők. Amit pedig nem égettek el, azt száz és száz zsák számára a tengerbe öntötték.

A kávéfelesleg odakint még egyre tart. És közben Európában egész sor országban végleg eltűnt a kávé, ahol pedig kapható, ott alaposan felugrott az ára. Ez a következménye a nemzetközi kereskedelem megbénulásának.

— Bolond világ — mondhatná az ember, miközben végigfutja a kávé világtörténelmének érdekesebb fejezeteit...  
Dr. K. I.

## TEKESPORT

A TEKESPORT VASARNAPI MÜSORAN mint már megemlékeztünk róla, az Infratirea jubilaris egyéni és hatos csapatversenye, továbbá a Prieteni és Metalurgistul csapatai közt folyó emlékirászló csapatverseny második fordulójára szerezpele.

AZ INFRATIREA VERSENYE már tegnap este 8 órakor indult meg az egyéni verseny tiszteltetésével, majd két csapat játszott a mérkőzését. Ma reggel 9-kor tovább folytatódna az egyéni versenyek a kitűzött hat tiszteltetésért, közben pedig a tegnap már köztölt sorrendben, a hatos csapatok folytatják küzdelmeiket a jubilaris seiyemzászlókért. A verseny a Nagy Béla vendégül versenypályán nyer lebonyolítást és este 9 órakor a holtversenyeket elődöntő rádbásokkal végződik, majd a jubilaris banketten a nyerteseknek kiosztják a díjakat.

A PRIETENI—METALURGISTUL EMLÉKVERSENY második fordulójára d. u. 5 órakor kezdődik, mikor is az A. csapatok a Prieteni pályán, a B. csapatok pedig a Metalurgistul-pályán ütköznek meg. Mindkét csapat küzdelmében, az első fordulóban, a Prieteni csapatai szereztek meg győzelmet meglehetősen nagyarányú fakülömb-séggel, így a mai összecsapásban a Metalurgistulnak igyekeznie kell nemcsak a győzelemre, hanem arra is, hogy mennyiségileg is sok fát hozzanak össze.

A TEKEKÖRZET TANACSA HÉTFÖN ESTE 8 ÓRAKOR ÜLÉST TART, melyen a szerdán elmaradt fontos ügyeket tárgyalják le, miért is ez uttal is, a tanács tagok és egyesületi képviselők pontos és teljes számu megjelenése kívánatos. Ugyanekkor kell beadni a bírótanfolyamon résztvenni óhajtok írásbeli jelentkezéseket, mely után a tanfolyam megkezdéséről is határoznak.

## A magánfelek egymásközötti adásvételénél is le kell róni a honvédelmi illetéket

Brasov-Brassó. A brassói pénzügyigazgatóság figyelmeztette a közönséget, hogy a kétszázalékos honvédelmi illeték leróvása magánosok közötti adásvételénél is kötelező. A kétszázalékos honvédelmi illeték más elbírálás alá esik, mint például a számlabérlés, amelyet csak kereskedő és kereskedő, vagy kereskedő és magánfél közötti adásvételeknél kell leróni. A honvédelmi illetéket akkor is fizetni kell, ha magánfél magánfélinek ad el, vagy vásárol valamit és éppen ezért a közönség figyelmét fel kell erre a különleges utasításra hívni, nehogy az ilyen adásvételek ellenőrzésénél a magánfeleket bírságolják.



## AZ EMGE aradi fiókjának közleményei

### Célszerű gondolatok a kiscgazda disznótartásáról

Az érdeklődés az előadás iránt igen nagy volt és még azok is eljöttek a gazdakörbe, akik a falu tulcsó felén laktak, sőt még olyanok is voltak, akik lefizették a hátralékos gazdaköri tagdíjait, hogy ne kelljen emiatt szegyenkezniük a gyülekezeten előtt. Lehet, hogy százán és ülőhely sem jutott mindnyájuknak. Még is jegyezte a vendég-előadó, hogy elkeltne itt egy nagyobb körhelyiség és abba két-három tucaz uti szék, mert úgy jobban tud sok ember figyelni, mint állva — ha ugyan az előadó gondoskodik arról, hogy a hallgatói el ne aludjanak.

Az előadás megkezdődött. Először is a mostani állapotokról esett szó.

A legmeglepőbb dolog a falu sertésállományában az, hogy olyan nagy különbségek vannak a disznók között. All ez a kocákra, süldőkre, malacokra és a hízókra is. Találunk kifogástalan állatokat, de számos, az állományban több mint feleresze csenevész, korcs fajta és nincsen úgy gondozva és táplálva, mint ahogy kellene.

A gazdák legjobbnyre azt hozzák fel mentésül, hogy szegények és nincs miből elegendő takarmányt beszerezni, egészségesebbek olajat építeni.

Hát ez a mentés nem fogadható el. Minél szegebb valaki, annál inkább kell ügyölnie arra, hogy amilyen van, az ne tegye őt még szegényebbé. Tartson kevesebb állatot, de amit vesz, azt válogassa-mez jól és válogatottan a vásárlással, vagy álljon össze másvalakivel és együtt vegyenek meg egy jó állatot, mint sem hogy a kis pénzét lemaradt malacok és süldők, vagy kisebb kiseljeztezt kocák vásárlásába öljön.

A tenyészkacák között van két elég jó, arányos testű, erős csontozatú, jó lábú fajta is példány. A másik kettő: minél előbb ki kellene selejtezni, mert fajtajukban korcsok, testformájukban sem elég szépek. Nem lehet utánuk egyenesen, jó malacokra számítani.

A kanok körül baj van, hogy a létszámuk nem elégséges. A község 200 körüli kocájához legalább tíz kanra van szükség, ha azt akarjuk, hogy a kocák mind idejében bebugathatók legyenek. A kanok öljön nem eléggé tágas és világos. Fekvéhelyük nedves, kifutójuk szűk és sáros.

A gazdák öljön között akad néhány világos, jól tisztán tartható, szellős, elég nagy kifutóval ellátott épület. De sok olyan is van a faluban, amelyekben egészséges malacot nevelni, olcsón és gyorsan hizlalni aligha lehet. A gazdák sokat panaszkodnak a nagy malacpusztulás miatt és ez az egyik oka annak, hogy érdeklődnek egy olyan gazdaösszeesőgás iránt, amely az oltások alkalmazását fogja lehetővé tenni.

Hát az oltások meghonosítása szép és üdvös dolog, de ne várja senki azt, hogy ezzel minden el lesz intézve. Vegyék tudomásul a sertésartó gazdák, hogy a malacok helytelen tartása, a piszkos és sötét olaj, a szakszerűtlen takarmányozás nagyobb kárt okoz az állományban, mint a serésvész.

Hízót nem sokat látunk a faluban, mert azoknak a zöme a tél elején került levágásra és eladásra. De hallottam elég panaszt a sok kutyasertésre, a hízók gyenge lábaira, az évégy korai elmaradására.

Kikérdeztem a gazdákat, hogy miképpen nevelik fel, hogyan takarmányozzák a malacokat és süldőket és bizony meg kellett állapítanom, hogy még azok is, akik a tanfolyamon résztvettek és elég jól meg is jegyezték az ott hallottakat mégsem követik a tanítást, hanem hajadnak tovább a régi nyomon. Pedig vannak néhányan a gazdák között, akik már rátértek a haladás útjára és akik után a többiek is jól tesszük, ha igazodnak. Mert hiszen az EMGE mozzalma nem csak abból áll, hogy a gazdák olvassanak és halljanak szép tanításokat, hanem legelsősorban arra kell hogy irányuljon, hogy mindez a sok írás, tanítás, szónoklat valóságos eleven életté váljék. Hogy a falvak gazdagodjanak, szépijenek, hogy bennük az élet, elevenebbé, kívánatosabbá varázsolódjék.

Allásunk hát be a sertéseket is ennek a célnak szolgálatába. Mert ok erre manapság kiválóan alkalmas segítőtársaink. A disznónak ma nagyobb a becsülete, mint az állatvilág sok más, nála látszólag sokkal felsőbbrendű tagjának. Ezt a becsületet az üzleti világban úgy hívják, hogy konjunktúra.

Lehetséges, hogy eljön az az idő, amikor majd a tehéntarásnak, vagy a gyümölcs és egyéb növényi termék fogyasztásának terjedésével a gyümölcstermesztésnek és konyhakertészetnek következnie kell a konjunktúrája. Akkor majd ezeket a termelési ágakat kell az érdeklődés legelső sorába állítani. De manapság tagadhatatlan, hogy a sertés ur a világpiacon. Adjuk meg hát neki azt a megbecsülést és figyelmet, ami kijár a szerencse kegyeltjeinek.

Községükben sok életrevaló eszme merült fel a sertésartásuk fellendítését illetőleg. Csaknem minden szóvá tették már amit a következőkben elmondandó leszek. Nekem tehát már csak az a reményem, hogy minden szép sorában egymás mellé állítsa megerősítve az itteni vezető gazdák indítványainak szavahatóságát és hogy olyan útmutatást adják, amely a tervek kivételét könnyebbé fogja tenni egy gazdakör vezetőjének, mint az egyes gazdáknak.

(Folytatása következik)

## ASSZONYOK ROVATA

Rovatvezető: Dr. Dévainé Erdős Böske

### Ujabb jelentés az imprimé-frontról

A demi kollekció chanung „dömpingje“ mellett természetesen az imprimé jutott leginkább szóhoz.

Megjegyzem különösebb változást a tavalyihoz viszonyítva sem anyagban, sem pedig fazonban nem tudok mondani, de azért mégis más a tendencia, mint tavaly volt.

Talán általános jellemzésül adhatom, hogy vagy huzott erősen, vagy nyolcrészes gloknis a szoknya, rendszerint huzott mellrészsel, spicces kivágással, vagy pedig elől masniban kötve, állajatt. Gyakorjak a rátejt nagy zsebek és látam néhány köténes megoldást is, itt az az előny, hogy a köténes rész külön ráköthető, alatta pedig e nélkül egy gloknis ruha van, ami külön magában is megállja a helyét a köténes rész nélkül is.

Most néhány újabb fazon mesélek el sürgősen, mert most már igazán itt van a nyár, most már itt az ideje, hogy nyári garderobunk készen legyen, amit az idő zordsága késleltetett eddig.

Tehát mindjárt itt van egy kisvirágos rózsaszínű imprimé, gloknis szoknyával, elől a bluz gombokkal, kis bubigallérral, apró ujjakkal, szóval teljesen angolosan. Kedves volt egy fekete-fehér nagy pejtyes ruha, a pejtyes csikokban voltak a ruhába beleállítva és elől találkoztak össze spiccsben gloknis szoknya volt itt is, teljes felsőrész, piros öv.

Ajakításra nagyszerűen alkalmas a következő model: Fekete az egész ruha, csak a ruha eleje imprimé, a ruha ujján imprimé mansepta és a hoz-

závaló fekete kabátka kihajtója is imprimé.

Általános tetszést aratott egy nagyvirágos imprimé, két nagy zsebbel, alatta huzva volt a ruha, „V“ alakú kivágással, melj alatt szintén huzva, elől masniban kötődött.

Nagyon szép volt egy elszórt virágú imprimé ruha buzáké gyapju georgette kabátjai, aminek háromnegyedes ujjai voltak. Ugyanilyen buzáké öv a ruhán egész szétesen fogta körül a derekat.

Fiatalosan hatott egy fehér-piros imprimé szalagmintás imprimé ruha, körül hójos szoknyával, fehér-piros övvel.

Sláger volt azután egy fekete-fehér nagyvirágos impriméruha gloknis szoknyával, teljes felsőrészsel, széles méregzöld övvel és muszlinzsebkendővel, hozzá egy remekbeszabott fehér gyapjukabát hájul rádologozott dragonerrel, fekete bársony fazonnal és mansettákkal, nagy fekete gombokkal. Gyönyörű volt.

Mind ezekből Hölgyeim tisztán látszik, hogy az imprimé az idén sem vesztette el aktualitását és ha van egy chanung és egy imprimé ruha, egész nyárra elláttuk magunkat töltekekkel. Nincs az az elegáns összevetel, legyen az tánc, kártya, vagy csevegés, ahova e kettő közül valamelyiket nem lehetne felvenni.

### Weinfeld Rézsi kozmetika

Bul. Regina Maria-ut 18. Telefon: 10-94.

### Divatposta

S. O. S. Ajánlhatok egy piros-fehér-kék mintás fehér imprimé, ezt csináltassa körül huzott, vagy gloknis szoknyával, egyszerű kis reveres, vagy teljes felsőrészsel, valami elűtő, de vele harmonizáló bőrvövel, a szoknyájára két nagy rátejt zsebet is tétethet. Ez nagyszerűen mosódik, strandra, strapára, utcára is nagyszerűen viselhető. És az egészet néhány leiből kihozhatja. Üdvözlöt.

### Azt mondják,

nem a ruha teszi az embert, de a nő még is a ruha teszi, ha jól áll és hibátlan vonalú termélen érvényesül. Ha azonban terméle elhanyagolt? Hiábavaló a pompás toajett! Azért előbb divatos vonalakat adó fűzőt csináltasson

### Mikóné Ecsedi Teréz

Str. Eminescu 31. fűzőspeciálistánál. Csodálkozni fog a diferencián, amit egy jó fűző előidézik alakián.

„Junius 31“. Reméljük, kívánsága szerint fog az finnepség lezajlani, egész biztosan gyönyörű lesz, az ilyen kedves dátumot tel:élenül pezsgővel, vagy egyébb namorító itallal kell megülni. Kívánatos, hogy a legfinnpeőbb, legszebb ruháját vegye fel, biztosan a „másik fél“ is ugyanezt fogja cselekedni. A továbbiakhoz is csak szerencsét kívánok, remélem, még sok-sok évfordulót meg fognak érni. Ugy legyen. Üdvözlöt.

### Heti étlan

HÉTFŐ. Ebéd: Zöldborsóleves, spenót tükőtojással, túróderelye. Vacsora: Gombás rizs, saláta cse-resznye.

KEDD. Ebéd: Spárgaleves, rántott hal tarral, dísztekercs. Vacsora: Sonka, szalámi, vaj, hnaposretek.

SZERDA. Ebéd: Paradicsomleves, erdélyi rakott-

tráposzta, máglyarakás. Vacsora: Kaszinótolás franciasalátával, almakompót.

CSÜTÖRTÖK. Ebéd: Tarhonyaleves, rakottpalacsinta. Vacsora: Libamáj hidegen, tört burgonya, saláta.

PÉNTEK. Ebéd: Gyümölcsleves, bundáskenyér, spárga vajban, rizskoch. Vacsora: Tojásosgaluska salátával.

SZOMBAT. Ebéd: Daragalsóleves, libaháta silve, tarhonya, uborka. Vacsora: Virslitormával, mustárral, mignon.

VASÁRNAP. Ebéd: Raguleves, rántottcsirke, új burgonya, saláta, almás rétes. Vacsora: Déli husmaracék, reszelt burgonya, gyümölcs.

### Konvhatások

Csokoládétekercs. Tizenkét deka cukrot tíz deka reszelt csokoládéval és hat tojás sárgájával habzásig keverünk, a hat tojás keményre vert habját hozzákeverjük és végül egy kanál lisztet, ekkor egy lemezre tisztá papírra öntve, ujnyi vasakra kenjük és gyengén megsütjük, azalatt, amíg süll, a habjából teszünk tizenöt deka porcukrot és négy tojásfehérjét, fél citrom levét, az lisztet forró vízbe állítva felverjük, ha kész a téstára kenjük és felgöngyöltjük. Jó csokoládémázzal bevonjuk, tisztított és hosszúra vágott mandulával megtízdeljük, egy kevés időre még a sütőbe tesszük és használatkor szeletekre vágjuk.

Alma-torta. Ötven deka cukrot kevés vízzel sűrű sziruppá főzünk, hetvenöt deka almát meghámozva, gyalulva a szirupba péppé főzünk, huszonegy deka megtisztított mandulát hosszúra vágva, hét deka apróra vágott citromadót és ugyanannyi cukrozott narancshéjat szintén apróra vágva, az egész keveréket egy tiszta edénybe a tűzhelyen addig főzzük, míg kocsonyásodni kezd, ekkor egy porcellán tortaformába tesszük, negyvennyolc óráig hideg helyen hagyjuk, ekkor kiborítva citromlével bevonjuk.

Jó élesztős-kalács. Egy fél kiló lisztből két deka élesztőből, negyed liter tejből kovászt készítünk. Ha ez megkelt, beleadunk még két kiló lisztet, 25 deka vaját, két kanál tejsírt, egy egész tojást, egy csepp só és egy fél liter tejjel bedagasztva, mérsékelt meleg helyen kelni hagyjuk. Ha megkelt kiszakítjuk, néhvre tesszük és ha újra megkelt, tojással megkenjük és megsütjük.



# KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

## A kormány elrendelte a buza- és tengerikészletek leltározását

Junius 4-ig be kell fejezni a leltározás munkáját

A földművelésügyi miniszterium a belügy- és a nemzetvédelmi miniszteriummal egyetértően olyan értelmű határozatot hozott, hogy leltári kimutatást készítsenek az országban található buza- és tengeri-készletekről. A leltári felvétel haladéktalanul megkezdődik és azt junius 4-ig már be is kell fejezni. A miniszterközi rendeletnek megfelelően a leltári munkálatok a közigazgatási hatóságok közbenjöttével történnek. A munkát minden megyében a prefektúra szervezi meg és ebben a munkában a mezőgazdasági kamarák, a kereskedelmi és iparkamarák, valamint a községi előjáróságok támogatják.

Fontos szerep vár a leltározás munkájában a községi mezőgazdasági tanácsokra, a melyeket tudvalevőleg a mezőgazdasági mozgósításról szóló törvény értelmében szerveztek meg. A junius 4-ig elkészülő kimutatások ideiglenes jellegűek és az adatszerezés munkáját később is folytatják a minél pontosabb statisztika elkészítése végett.

Illetékes helyről nyert értesülés szerint leltározásra kerülnek a malmokban, a kereskedőknél, a különböző köz- és magánintézményeknél, valamint a termelőknél levő buza- és tengeri mennyiségek. Ez a leltározás azért vált szükségessé, mert megállapítást nyert, hogy vidékenként nem oszlik el arányosan a buza és a tengeri. Vannak ugyanis megvétel-ahol rendkívül nagy mennyiségek állnak rendelkezésre, máshol viszont a készletek a helyi szükségleteket sem fedezik.

Fontos a készletek összeírása abból a szempontból is, hogy a kormányzat pontos képet nyerjen arról, hogy az ország milyen készletekkel rendelkezik és hogy milyen arányú kivitel bonyolítható majd le. A mezőgazdasági kamaráktól érkezett jelentésekből kitűnik, hogy a készletek az idei terméssel együtt feltétlenül fedezik majd a szükségletet és ha a buza-termés gyenge is lenne, a helyzetet kiegyensúlyozzák a tengeri-mennyiségek.

## Az építész csak a munkadíj után fizet adót, ha az építéshez szükséges anyagokat az építető vásárolja meg

A kincstár köteles bizonyítani az építészeti szerződés adatainak valódiságát, ha az adót a szerződés adatainak figyelmen kívül hagyásával veti ki

A múlt év április elseje óta az építészeti vállalkozókra nem vetnek ki évi adót, hanem minden egyes esetben a vállalt munkát adózzák meg és ezért a vállalkozók kötelesek hiteles szerződést a pénzügyvizsgálóságon bemutatni. Egy későbbi rendelkezés értelmében, ha a vállalkozás összege nem haladja meg a száz ezer leit, a szerződést nem kell hiteles formában elkészíteni, hanem a kincstár egyszerű szerződéssel is megelégszik. Moldovan Ioan aradi építész egyik építkezéséből kifolyólag ilyen nem hitelesített szerződést terjesztett a pénzügyvizsgálóság elé azon a címen, hogy ő csupán a munkálatokat vezette, az építéshez szükséges nyersanyagot azonban az építető vette meg, az építési munkán kívüli munkát pedig más vállalkozók végezték és így a neki járó összeg a százezer leit nem haladta meg. A kincstár ezt a szerződést, mint a valószínűnek meg nem felelőt, megtámadta azzal az indoklással, hogy az adót a nyersanyag értéke, valamint a vállalkozók munkadíja után is le kell rónia az építésznek. A felelősségi bizottság a kincstár felelősségének helyt adott és Moldovan Ioan-t a magasabb összeg utáni adó megfizetésére kötelezte.

A felelősségi bizottság határozata ellen Moldovan Ioan jogi képviselője, Kele Sándor dr. utján felfolyamodást adott be az aradi törvényszékhez és ebben hangsúlyozta, hogy a kincstárnak be kellett volna bizonyítania, hogy az építéshez szükséges nyersanyagot ő szállította és nem az építető vásárolta, másrészt pedig, hogy az építészeti munkálatokon kívüli munkák vállalkozója is Moldovan Ioan volt. Utalt arra, hogy ő egyszerűen az építészeti munkák elvégzésére vállalt kötelezettséget a szerződésben, így tehát az csupán munkaszolgáltatási és nem vállalkozási szerződés. A jogszabályok értelmében az ilyen megállapodás csak akkor tekinthető vállalkozási szerződésnek, ha az építési vállalkozó a nyersanyagokat is adja, valamint a különleges munkálatokat is (festő, asztalos, villanyszerelési) elvégzetteti, ellenkező esetben csupán munkaszolgáltatási szerződésről van szó és az adót csak az építészeti munkáért járó összeg után köteles leróni az építési vállalkozó.

Az aradi törvényszék a felfolyamodásnak helyt adott és kimondotta, hogy olyan esetekben, amikor a kincstár nem ismeri el az építészeti szerződésekben foglalt adatok valódiságát, a bizonyítás a kincstár kötelessége. Erre való tekintettel a törvényszék az ügy

iratait újabb határozathozatal végett visszaküldte a pénzügyvizsgálóság mellett működő felelősségi bizottsághoz.

Az ítéletnek természetesen elsősorban a 100 ezer leien aluli építészeti szerződések esetében van jelentősége, mert -- mint említettük -- a 100 ezer leien aluli szerződéseknek elfogadnak egyszerű és nem hitelesített szerződést is és ezek elbírálásakor merülhet fel az, hogy a kincstár nem ismeri el a szerződésben foglalt adatok valódiságát.

## Milyen feltételek mellett vehetők át junius 20-ig behozatali engedély nélkül a vámhivatalokba érkezett áruk

Az Aradi Közlöny szombati számában már ismertette a külkereskedelmi miniszterium azon rendelkezését, amelynek értelmében azok az áruk, amelyek 1940. május 30-ig a vámhivatalokba érkeztek, behozatali engedély nélkül is elvámolhatók junius 20-ig. Ezeknek az áruknak elvámolása alkalmával a behozatali nyilatkozat kitöltésével egyidejűleg az importőröknek még úrlapot kell kitölteni, amelyen a következő felirat szerepel: „Bulletin de import DC”. Ez az úrlap két példányban készítenendő el. Az úrlapokat a vámhivatal, valamint a helyi árvizsgáló bizottság láttaozza. Az egyik úrlapot a vámhivatal a külkereskedelmi miniszteriumba juttatja, a másikat pedig az importőr kapja meg. Ez az utóbbi helyettesíti a behozatali engedélyt és azt meg kell őrizni, mert ezzel az úrlappal igazolják az érdekeltek, hogy a behozatal a fenti feltételek mellett eszközölték. A behozatali engedélyekért járó 3 ezrelékes illetéket a vámhivatal hajtja be.

A külkereskedelmi miniszterium felhívja az érdekeltek figyelmét arra, hogy azon áruk esetében, amelyek behozatala a fenti módon történik, előzetes fizetésre szóló engedélyt semmiesetre sem adnak ki. Hangsúlyozzák azt is, hogy a most hozott intézkedés rendkívül jelleggel bír és a behozatali kéréseket a jövőben is az egyes cégek behozatali kereteinek, valamint a rendelkezésre álló fizetési eszközök figyelembe vételével intézik el. A jövőben mindazon kéréseket, melyekben a vámhivatalba már megérkezett árukra kérés behozatali engedélyt, elutasítják abban az esetben, ha az importőrnek nincs joga behozatali keretre, vagy pedig az árut nagyobb mennyiségben hozza, mint amennyit keretén belül importálhatna.

— **Olajmagvak szállítása.** A nemzetgazdasági miniszter megkereste a CFR vezérigazgatóját, hogy kellőszámu vagonot bocsásson az olajmagvak szállítására, mivel az elmúlt héten a gyárak készlete erősen megcsappant.

## Cadum kenőcs minden bőrbetegség ellen.

A bőr betegségei okozta fájdalmakat könnyen megszüntetheti, ha idejében használat Cadum kenőcsöt. Azonnal elmulasztja a viszketést, enyhíti és gyógyítja a bőr bármely irritációját vagy gyulladást. Ugyancsak fellümulhatatlan kiütés, sebek, ótvár, csalánkiütés, aranyár, rüh, bőrhámítás és égési sebek ellen.

## Hivatalos kimutatás szerint egy év alatt harminc százalékkal drágult az élet.

A bucuresti-i árutőzsde hivatalos közlönye (Bulletinul Bursei Bucuresti) utolsó számában érdekes cikket közöl a drágaság növekedéséről.

A cikk megállapítása szerint, hivatalos adatok alapján, nálunk az élet a múlt év első hónapjától az idei első hónapokig, számítva, átlag 30 százalékkal drágult. A tőzsdei közlöny cikkéhez a Népszövetség havi statisztikai közleményének egyik kimutatása van csatolva, amely párhuzamosan összehasonlítja tesz a világ különböző országaiban egy év alatt előállott drágaság között.

A kimutatás szerint az amerikai Egyesült-Államokban 1 százalékkal, Kanadában 2 százalékkal, Görögországban 4 százalékkal, Magyarországban 4 százalékkal, Argentínában 6 százalékkal, Svájcban 6 százalékkal, Egyiptomban 7 százalékkal, Indiában 8 százalékkal, Hollandiában 8 százalékkal, Svédországban 10 százalékkal, Dániában 10 százalékkal, Japánban 16 százalékkal, Jugoszláviában 26 százalékkal és Romániában 30 százalékkal drágult az élet.

— **Junius 15-ig fizethető be a bemutatóra szóló részvények illetéke.** A pénzügyminiszterium junius 15-ig hosszabbította meg azt a határidőt, ameddig a bemutatóra szóló részvények után járó 0,50 százalékos illeték befizethető. Azok ellen, akik a fenti határidőig az illetéket nem röjítik le, kényszerűen jegyzőkönyvet vesznek fel.

— **Új középértékek.** A Monitorul Oficial május 30-iki számában pénzügyminiszteri rendelkezés jelent meg, amely 1940. március 30-iki hatállyal számos árucikk (így többek között: a kaolin, a kén, cement, téglák, háztartási cikkek, ásványolajok, kokszt szén) számára állapít meg új középértékeket.

— **Figyelmeztetés!** Felhívjuk a figyelmét mindazoknak, akiket érdekel, hogy Arad megye területére a gyanúértékesítési mandátumot intézetünk kapta meg. Ezen ügyre vonatkozó minden néven nevezendő felvilágosítást a mi intézetünk ad. Banca Federala „Zorile” Arad, Bulevardul Regele Ferdinand No. 29.

— **Nem devizaváltás a külföldi devizával való rendelkezés.** Másod ízben hoz a bucuresti-i ítélőtábla olyan határozatot, amely szerint nem képez devizakihágást az, ha valaki külföldön lévő idegen devizakészlettel rendelkezik, feltéve, ha a devizák fiktív kivitele nem bizonyítható. A mostani végzést a bucuresti-i ítélőtábla III. tagozata hozta Reinhardt Armand kereskedő ügyében, akit 15 napi fogházra és 444 ezer lei kártérítésre ítelt a törvényszék, mert a zombolyai vámnál — az országba való visszatérése alkalmával — egy használt csekkfüzetet találtak nála, amelyből megállapítható volt, hogy külföldi tartózkodása alatt husz csekket bocsátott ki 663 fontsterling értékben. Az ítélőtábla, mint felelősségi bíróság, az ítéletet megváltoztatta és kimondta, hogy nem állapítható meg a devizavetés, ha a deviza nem export eredménye, vagy nem az országból vitetett ki.

— **Felfüggesztették a szeszgyárakra kirótt 80 millió leies pénzbírságok behajtását.** Kolozsvár, Több ízben számoltunk be lapunk hasábjain arról, hogy a pénzügyi hatóságok 89 esetben, összesen közel 80 millió lei összegben róttak ki bírságokat a szeszgyárakra, arra hivatkozva, hogy amikor a szeszgyárak eladták, illetve vásároltak örök áron gyártási kvótákat, a bélyegilletéket befizették ugyan, de a tőkekamatadót nem. A gyárak a kirótt bírságok 10 százalékát letétbe helyezték és ennek alapján a pénzügyminiszterium a behajtási eljárást felfüggesztette addig, amíg a bíróság véglegesen nem dönt az ügyben.

## A Banca Nationala új hivatalos devizaárfolyamai

A Banca Nationala június elsejei hatállyal a külfölddel való árucseréből származó devizák számára a következő új hivatalos árfolyamokat állapította meg:

107 százalékos felárral.	
Arany font	1.684.15
Arany dollár	346.06
Arany svájci frank	66.76
Arany francia frank	18.56
Egyiptomi font	853.54—896.59
Palesztinai font	852.84—875.34
Angol font	851.80—874.31
Dollár	211.66—217.23
Svájci frank	47.08—48.29
38 százalékos felárral.	
Angol font	567.87—582.87
Török font	92—92
Német márka	49—50
Eszt korona	34.43—35.33
Svéd korona	33.61—34.49
Svájci frank	31.38—32.23
Pengő	26.50—27
Francia frank	3.24—3.31
Olasz lira	7.172—8.25—9.50
Cseh és szlovák korona	4.68—4.77
Finn márka	2.79—2.86
Dinár	2.88—3.05
Léva	1.60—1.68
Drahma	1.21—1.22

Az olasz lira esetében a régi 7.172 lejes árfolyamot az 1940. március 25-ike előtt lebonyolított behozatal és kivitel esetében alkalmazzák, a 8.25-ös árfolyam a március 25-ike után kivitelre került petróleum 50 százaléknál kerül alkalmazásra, míg az új 9.50 lejes árfolyamot a március 25-ike utáni behozatal és kivitel esetére alkalmazzák.

## A hitelügyletek szabályozás

A pénzügyminisztérium a következő közleményt adta ki:

A banktörvény 39. szakasza értelmében azok a hitelműveletek, amelyekkel csak a pénzügyminisztérium foglalkozhat, a rövidlejáratú hitelek. A mezőgazdaságnak egy évnél hosszabb tartamra, vagy más kategóriának hat hónapnál hosszabb időtartamra való hitelek folyósítása mások által, nem tilos a banktörvény értelmében. A tisztviselők, vagy munkások azon vállalatoknál, amelyeknél dolgoznak, eszközölnödő letételeik kérdését a legközelebb külön szabályozzák.

Deviza-átutalás csak az utlevél külföldi vízumának megszerzése után kérhető. A pénzügyminiszter rendeletet adott ki, amelynek értelmében bármiféle külföldi devizaigénylést, vagy valuta-átutalást, külföldre utazó egyének számára a jövőben kizárólag a Banca Nationala utján lehet foganatosítani. Más pénzügyintézet, a múlttól eltérőleg erre nem jogosult. A Banca Nationala viszont csak akkor fogadja el az ilyen devizaigénylést, ha az illető, aki átutalást kér külföldre, már birtokában van az illető állam utlevél-láttamozásának. Vagyis nem, mint eddig, elegendő volt egyedül az utlevél bemutatása átutalási igényléseknél, hanem az utlevélén rajta kell már lennie a külföldre szóló vízumnak is. Az erre vonatkozó rendelet tegnap délben megérkezett a Banca Nationala nagyváradi főközhöz.

Módosították a büntetőtörvénykönyvnek a hadseregszállítókra vonatkozó intézkedéseit. A Monitorul Oficial május 30-iki száma rendeletét közzé teszi, amelynek értelmében a II. Carol büntetőtörvénykönyv 200. szakaszának intézkedései mozgósítási helyzetben és ostromállapot idején is alkalmazásra kerülnek és pedig azokkal szemben is, akik nemzetvédelmi munkálatok elvégzésére kötöttek szerződéseket. Az említett 200. szakasz eredeti szövege értelmében kettőtől öt évig terjedhető fogsázzal büntetik azokat, akik háború idején a hadsereggel, vagy valamely közintézménnyel szállítási szerződéseket kötnek és azokat nem teljesítik. A Monitorul Oficial május 30-iki számában jelent meg az a rendelet törvény is, amely a katonai törvénykönyv 117. szakaszát a következőképpen módosítja: „A büntetőtörvénykönyv 577. szakaszában körvonalazott tiltott határátlépés, valamint a büntetőtörvénykönyv 200. és 201. szakaszában körvonalazott büncselekmények ügryi háború, mozgósítási helyzet, vagy ostromállapot idején ítékezés végett a katonai bíróságok elé kerülnek, függetlenül attól, hogy a bűnös katonai állományban van, vagy

Hol támadható meg a trafikengedély megvonása? A bucaresti-i ítéletábla elé az a kérdés került, hogy a trafikengedély megvonása miatt helye van-e közigazgatási keresetnek? Berger N. brásó trafikos a CAM ellen a jog megvonása miatt indított keresetet, amelyet a CAM azzal az indoklással kért elutasítani, hogy nem hatósági végrehajtási rendelkezésről van szó, hanem a monopól és egy magánfél szerződéses viszonyáról. A felperes trafikos ennek ellenkezőjét igyekezett alátámasztani. Az ítéletábla VI. tagozata véleményelvitelében maradt és így az ügyet kiegészített tanács fogja tárgyalni.

## Jóváhagyták az új román-magyar gazdasági egyezményt

Bucuresti-i jelentés szerint a május hónapban megkötött új román-magyar gazdasági egyezményt mindkét állam kormánya jóváhagyta és megerősítette.

Mezőgazdasági gépeket hoznak be a szövetkezetek után. Ionescu-Sisesti földművelésügyi miniszter fontos megbeszélést folytatott Ramniceanu nemzeti szövetkezeti intézeti vezérigazgatóval, akivel annak lehetőségét tárgyalta meg, hogy a szövetkezetek után mezőgazdasági géphezozatalt eszközöljenek.

## Ismét felvetődött az integrál-kenyér terve

A buzaértékesítő hivatalban értekezletet tartottak, amelyen az a kérdés merült fel, hogy nem volna-e időszerű bevezetni az integrál-kenyeret, másrészt pedig ezzel kapcsolatban azt tanulmányozták, hogy nem kellene-e a kenyér készítésénél a buzaszisztelet a kukorica-liszttel keverni. A bizottság határozatot, a határozat tartalmát később hozzák nyilvánosságra.

Eladott aradi ingatlanok. Bran Vasile eladta a Határos-dűllőbeli 3 hold 500 négyszögöles szántót 130.000 leiert Cativ Milivolnak. — Schausz Jánosné és társa eladták a Birkás-dűllőbeli 159 négyszögöles telket 50.000 leiert Mihailovici Száva és neijének. — Banca Ardeleana si Cassa de Economie CAR Cluj, Suc. Arad eladta a Calea Radnei 212 négyszögöles telket 600.000 leiert „Agricola”. Centrală de desfacere si aprovizionare S. A. Timisoara-nak. — Márk Miklósné eladta a Str. Dna Balasa 124. sz. házát 50.000 leiert Bodea Demeter és neijének. — Nagy Kálmán és neje eladták a Ciprian Porumbescu 167 négyszögöles telket 50.000 leiert öz. Valet Gyulánának. — Fericean Lazar és neje eladták a Str. Grivitei 33. sz. házát 100.000 leiert Lázár Rozáliának. — Kelemen János eladta a Livezi-dűllőbeli 2 holdas szántót 29.000 leiert Sztankó Ferencnek. — Ungurean Ioan és neje eladták a zimándi-dűllőbeli 160 négyszögöles telket 52.000 leiert Prohászka Alajos és neijének. — Fratii Neuman Arad el. adott a Str. Turturei 17. sz. alatt egy 120 négyszögöles telket 39.500 leiert Suciu Tudornak. Ugyanaz eladott ugyanott egy 150 négyszögöles telket 90 ezer leiert dr. Pollák Istvánnak. Ugyanaz ugyanott eladott egy 149 négyszögöles telket 53.000 leiert Iványi Igrisan Györgynek. — Kellner Béla eladta a zimándi-dűllőbeli 3 holdnyi szántót 161.875 leiert Gammer Józsefnek. — Ardelean Gheorghenē eladta a Calea A. Vlaicu 95. sz. házát 100.000 leiert Riesz Sándor és neijének. — Öz. Gorác Jánosné eladta a Str. Rozelor 176 négyszögöles telket 15.000 leiert Pecican Marei és neijének. — Gorác Jánosné eladta a Str. Protopescu 57. sz. 200 négyszögöles telket 30.000 leiert Szász Imrénnek. — Semsei Lajosné eladta a Str. Sfântul Dumitru 185 négyszögöles telek fele jutalékát Maurer István és neijének.

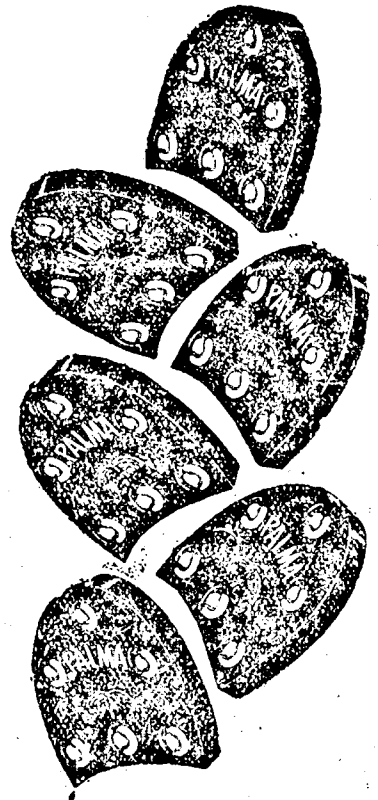
## Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

VASARNAP, JUNIUS 2.

Bucuresti, Radio-Romania, 9.30: Istentisztelet. 12: Időjelzés, vízállásjelentés, 12.02: Lemezek. 13: Grigoras Dinicu zenekara. 13.20: Időjelzés, művészeti, kulturális és sportközlemények. 13.30: A zene folytatása, 14: Hírek. 14.20: A zene folytatása, 14.35: Stroe és Vasilache vidám órája. 14.50: Különböző közlemények. 15: Gazdasági hírek és tanácsok. 15.15: A falu órája. 16.15: A katonai előképzés órája. 16.30: Lemezek. 17.15: A Munka és Jókedv szervezet órája. 18.15: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.17: Katonazene. 19: Cigányzene lemezek. 19.30: A Nemzet órája. 20: Sporteredmények. 20.05: Al. Marcu előadása Papini utolsó könyvéről. 20.45: Hírek. 21.05: A coziar leány. Színműelőadás a stúdióból. 22.20: Hírek, sporteredmények. 23.30: Táncclemezek.

Budapest I, 9: Ébresztő, hanglemezek. 9.25: A Szent Jobb fogadtatása a kassai pályaudvaron. 9.45: Hírek. 11: Egyházi ének és szentbeszéd.



**PALMA**  
MINDIG CSAK  
**PALMA**  
MARAD!  
FELÜLMULHATATLAN  
MINŐSÉGI

12.15: Evangélikus istentisztelet. 13.20: Időjelzés, időjárás és vízállásjelentés. 13.30: Besz. kárt-zenekar. 14: A magyar könyv. Herczeg Ferenc előadása. 14.45: Hírek. 15: Hanglemezek. 16: Gazdasági előadás. 16.45: Pertis Pal és cigányzenekara muzsikál. 18: Hírek. 18.15: Chappy táncczenekar. 19.30: Országos Postászenekar. 20.15: Hírek. 20.25: Virágos muzsikáló május Florenben. Hangfelvétel. 20.55: Ki nyeri a bainokságot. Hangképek. 21.25: Sporteredmények. 21.30: Cigányfantázia. 22.40: Hírek, időjárásjelentés, sporteredmények. 23.10: Magyar Revü Táncczenekar. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.20: Beethoven: VI. szimfónia.

Budapest II, 10.20: Istentisztelet és szentbeszéd a kassai Szent Korona téren. 12: Kurina Simi cigányzenekara. 13.05: Ijúsági felóra. 16.05: Szalonötös. 20.25: Mozart: Jupiter szimfónia. Hanglemezeiről. 21: Hírek. 21.25: Budapest Ipari multia. Felkay Ferenc dr. előadása. 21.55: Magyar és külföldi táncclemezek. 22.45: Időjárásjelentés.

Belgrad, 10.30: Istentisztelet. 13: Lemezek. 14: Népdalok. 14.50: Lemezek. 15.10: Orosz dalok. 17.15: Népies műsor. 19: Táncczene. 20.40: Népdalok. 21.40: Rádiózenekar. 23: Vendéglői zene. 23.50: Táncczene.

HÉTFŐ, JUNIUS 3.

Bucuresti, Radio-Romania, 12: Időjelzés, vízállásjelentés, háztartási és orvosi tanácsok. 12.10 Costica Dumitrescu zenekara román népdalokat ad elő. 13.20: Időjelzés, művészeti, kulturális és sportközlemények. 13.30: A Gheorghiu, R. Jorovschi, H. Jorovschi és G. Cabiaglia mandolinnyegyes. 14: Hírek. 14.20: Előadás a restaurációról. 15: Különböző közlemények.

Radio-Romania, 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.01: Ap. Culea előadása a nép kulturájáról. 19.16: A Marele Voevod Mihai iskola ének és zenekara. 19.50: Hírek magyarul.

Bucuresti, Radio-Romania, 20: Petre Andrei professzor, nemzetnevelésügyi miniszter előadása a nemzeti iskoláról. 20.15: Bucuresti város korálkorusa. 20.45: Hírek. 21.05: Madeleine Co-corascu zongorázik. 21.37: A Theodorescu negyes. 22.10: Hírek, sportközlemények. 22.30: Th. Lupu csellózik. C. Silvestri zongorázik. 22.45: A rádiózenekar román operák és operettek nyitányaiból ad elő. 23.45: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I, 7.40: Ébresztő, torna. 8: Hírek, közlemények, hanglemezek, éternd. 11: Hírek. 11.20: és 11.45: Felolvasás. 13.10: Domokos László zongorázik. 13.40: Hírek. 13.55: Danielné Magyar Ilona énekel zongorakísérettel. 14:





# Legújabb jelentéseink:

## Lemondott Gafencu külügyminiszter, utóda Ion Gigurtu eddigi közlekedésügyi miniszter

Bucuresti. Hivatalosan jelentik, hogy Grigore Gafencu külügyminiszter egészségi állapotára való tekintettel lemondott. Utódává Ion Gigurtu eddigi közlekedésügyi minisztert nevezték ki. Gigurtu helyébe Ion Macovei mérnököt, a vasútigazgatóság elnökét nevezték ki közlekedésügyi miniszterre. Az új miniszterek már le is tették az esküt.

Gafencu Grigore volt külügyminiszter rövid pihenő után fontos diplomáciai kiküldetést kap. A külügyminiszterváltással kapcsolatban illetékes helyen kijelentették, hogy a személycseré nem érinti semmilyen Románia eddigi külpolitikai vonalvezetését.

Bucuresti. Az udvarnagyi hivatal 25. számú hivatalos közleménye. Az udvarnagyi hivatal jelenti, hogy szombat este 18 órakor tette le őfelsége a király kezébe a hivatali esküt Ion Macovei, az utonnan kinevezett közlekedési miniszter. Az eskütételnél Tătărescu Gheorghe királyi tanácsos, miniszterelnök volt jelen.

## Lyon vidékét bombázták a németek

Lyonból jelentik: Lyon vidékét szombaton bombázták. A német repülőgépek bombákat dobtak le Givors község központjába is, amely Lyontól délre 30 kilométernyire van. Tizenkét halott és 50 sebesült a bombázás áldozatai. Több épület rombadőlt. A tűzoltóság most is dolgozik a tűz lokalizálásán. (Rador.)

## Allóharc jellegűt öltött a küzdelem a Somme és a Rajna mellett

Páris. (Rador). A Havas hírszolgálati iroda magyarázó közleményt adott ki a katonai helyzetéről. Eszelint a Somme és a Rajnamenti arcvonalon allg dörögött el néhány puska lövés, amelyet mindkét részről meglehetősen gyöngye tűzvérségi tűz támogatott. Ezen a frontszakaszon a küzdelem az állóharc jellegűt veszti fel. A Sommetől északra néhány helyi jelentőségű hadművelet folyt, amelynek során a francia csapatok több hídfőt visszaszereztek és nagy nyomást gyakorolnak még egy hídfőre, melyet az ellenség megszállva tart.

A német vezéri főhadtszállás jelenté:

## „Az Északfranciaországban körülzárt francia hadsereg utolsó ellenállását megtörték a német csapatok

Berlinből jelentik: A vezéri főhadtszállásról jelentik a német hadsereg főparancsnokság: Az Északfranciaországban bekerített francia hadsereg utolsó maradványainak ellenállását megtörték. A Lille környéki tisztogatási műveletek folyamán 26 ezer foglyot ejtettünk. A Dunkerque közelében lévő brit expedíciós hadsereg megmaradt csapatai ellen támadásokat intéztünk, melyek az elkeseredett ellenállás ellenére jelentős sikereket hoztak. A kedvezőtlen időjárás ellenére légihaderőnk sikerrel támadták meg a dunkerque-i kikötőben időző hajókat, amelyekre csapatokat hajóznak be. A légihaderő ezenkívül közreműködött a szárazföldi támadásoknál is. Öt szállítóhajót elsüllyesztettünk, míg három páncélos és tíz kereskedelmi hajót 70 ezer tonna tartalommal kömolyan megrongáltunk. Gyorspáncélosaink elsüllyesztettek egy torpedórombolót és egy tengeralattjárót. Ostende kikötő előtt egy tengeralattjárónk megtorpedózott egy ellenséges hadihajóval.

jót, május 30-án az angol csapatoknak Cassel mellett történt megsemmisítése alkalmával 65 harckocsit zsákmányoltunk. Ezekben a harcokban különösen Koll ezredes és csapatai tettek ki. Abbeville közelében az ellenség harckocsikkal támadást kísérelt meg, amelyet bombázóink megállításítottak. Az ellentámadás során tért nyertünk. Abbeville-től délre repülőgépeink sikerrel bombázták az erdőben összpontosított ellenséges csapatokat. Az ellenséget, amely Chesne mellett egy hídfőt megszállva tartott, az Ardennes csatornán tulvetettük. Norvéglában a Trondhiemből kiindult csapatok Fausketől északra megtörték az ellenség ellenállását. Narviknál csapataink az ellenség heves támadásával ellenére megtartották az állásaikat. Összesen 49 ellenséges repülőgépet lelőttünk, ebből 39 légiharcban pusztult el, tízet pedig a légvédelem lött el. Kilenc német gép hiányzik. (Rador.)

Párisból jelentik:

## Atkeltek a Sommeon a francia csapatok

London. Párisból érkezett jelentés szerint a francia csapatok Abbeville-nél heves támadás után jobb helyen átkeltek a Somme-on és megvetették lábukat a folyó túlsó oldalán. Páris. (Rador). A francia hivatalos jelentés a következő: „A francia, angol szárazföldi, tengeri és légihaderő Dunkerquenél folytatja elkeseredett

küzdelmét, hogy ellenálljon a német nyomásnak és így biztosíthassa a csapatok nagy részének elvonulását. Az ellenség, amely nagy fontosságot tulajdonít annak, hogy a francia csapatok átkeljenek Somme-on, ellentámadásba ment át ezen a vidéken, de ezt a francia csapatok visszautasították.”

## A Hungária ismét megóvta az Ujpesttel játszott mérkőzését

### Elmaradás veszélye fenyegeti a K. K. küzdelmeket

Budapestről jelenti az Aradi Közlöny tudósítója: Mint ismeretes a Hungária FC. megóvta az Ujpesttel vívott nemzeti bajnoki mérkőzését, amely 3:3 arányban ért véget, és amely döntő hatással volt a magyar bajnokság kimenetelére. Mivel az óvás egy szabálytalan gól megítélése miatt történt, a FIFA-szabályok értelmében az óvást elutasították, mert játékezői tévedés miatt nincs helye semmilyen kifogásnak. A Hungária most újabb óvást nyújtott be, amelyben már most bizonyos jeleplezéseket ígér. Külön érdekessége ennek az óvásnak az is, hogy megemlíti, miszerint az Ujpest csapatai egyöntetűen szintén szabálytalanul tartják a Hungária terhére megítelt

gólját. Megemlíti továbbá az óvás, hogy a játékező az omnibusz mérkőzés mindkét félidőjét hamarabb futta le és hogy a gól megítélése alkalmával 40 méternyi távolságra tartózkodott a kérdéses akciójól. Ezt a tényét különben már az első ítéletet hozott egyes bíró is megállapította. Az óvás ezenkívül még kifejti, hogy a játékezőnek nem lett volna szabad kizárólag a partjelzők bemondásait ítélete alapjául elfogadnia. A Hungária kér megidéztenni a magyar miniszteri biztost, a szövetségi kapitányt, a játékezői Testület elnökét, akik mint nézők egyénileg egyhangúan vallják, hogy a gól szabálytalan volt. Az MLSZ-ben még nem alakult ki vélemény az óvásra vonatko-

zón, de máris a legszigorúbb tisztogatást hajtották végre a bírák sorában.

Ugyancsak az Aradi Közlöny tudósítója jelenti, hogy a K. K. mérkőzések idej megartását az a veszély fenyegeti, hogy a csapatok nem kapnak majd ki- és beutazási engedélyeket és így ebben az irányban a román-magyar-jugoszláv labdarúgó szövetségek programja felborul. Illetékes magyar sportkörökben azt az értesülést nyertük, hogy a jövő hét folyamán tisztázóuk, mi a tulajdonképpeni helyzet. Az MLSZ egyébként svéd és eszti ajánlatokat kapott azonban a magyar miniszteri biztost nem szívesen engedi a magyar játékosokat hosszabb utra. A Ferencváros vezetősége máris számol azzal, hogy a KK mérkőzések elmaradnak és ezért javaslatot tett az MLSZ-nek, hogy a KK szabályok szerint a Hungária, Ferencváros és Ujpest csapatai között kétfordulós kupabajnokságot rendezzenek. (K. G.)

## Megindult az ércszállítás a Botteni-öbölben

Stockholm. (Rador.) Péntek óta a jülei kikötő, amelyen keresztül a svéd vasércet Németországba szállítják, ismét alkalmas a szállításra. A kikötő környékén ugyanis felolvadt a jég és megindulhat a forgalom. A szokatlanul hideg tél időjárás miatt ez évben egy hónappal később olvadt fel a jég, mint más években.

## LAPZÁRTA:

(Rador-jelentések)

LONDON. A két újabb korosztály behívása következtében 2.800.000 fiatalember kerül a zászló alá.

POSEN. A német távirati iroda közli, hogy a bíróság kilenc lengyel halálraítélt, mert 1939. szeptemberében több németet meggyilkoltak.

VATIKÁNVÁROS. Maglione bíboros erősítette a Szentszék mellett működő valamennyi diplomáciai képviselőket, hogy a mennyeiben országaik háborúba keverednének Olaszországgal, úgy a követeket és a követség személyzetét a Vatikán államban helyezhelik el. (Cuxentul.)

LONDON. A Reuter jelenti, hogy Sir Stratford Cripps még mindig Athénben tartózkodik.

LONDON. Megállapítást nyert, hogy május 22-ig a 21 ezer 511 szövetséges és semleges kereskedelmi hajók közül, amelyek kíséret mellett tették meg az utat, csupán harmincegyet süllyesztettek el a németek. Ezek közül 3100 semleges hajó volt, amelyek közül három süllyedt el. A hajóknak összesen 112 millió tonna drut sikerült rendeltetési helyére eljuttatni.

Róma. A rokkant munkások szövetségének vezetői táviratot intéztek a Ducehez, a melyben bejelentették, hogy ők is részt akarnak venni a magasabb nemzeti aspirációk megvalósításában és csak Mussolini parancsszavára várnak.

MADRID. A Havas-ügynökség jelenti: A France-uton egy tüntető menet az angol követség felé közeledett. Itt a rendőrség rohamőrsége feltartóztatta a tüntetőket, akik nem folytathatták útjukat. A követséget gépjárművel katonaság őrzi.

WASHINGTON. Roosevelt a kongresszustól kért 1 milliárd dollár hitelteljes javaslat kíséretében többek között a következőket írta: „Nagy veszedelem volna, ha az amerikai hadsereget akkor szerelnék fel és akkor képeznék ki, amikor a háború már itt kopog az ajtónkon.”

ATHÉN. A német távirati iroda jelenti, hogy görög részről hivatalosan megdöntötték azokat az angol-francia forrásból származó híreket, mintha Görögországban olasz ellenes hangulat uralkodnék. Megállapítják, hogy ezek a hírek nem egyebek kitalálásnál.